bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PERŞEMBE 16 MART 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1711.

İsrail Beyrut Havaalanını ve sivilleri bombaladı

★ Tanklar, toplar, uçaklar ve savaş gemileriyle desteklenen 25 bin İsrail askeri, siyonist yönetimin emriyle Filistin mevzilerine saldırdı

★ Filistinliler, geleceklerini, ülkelerini ve insanlarını korumak için kahramanca çarpışıyor

★ İsrail saldırısında çok sayıda sivilin öldüğü bildiriliyor.

Ortadoğu savaşın eşiğinde

★ 1973 Savaşından bu yana en kanlı çarpışmalar oluyor

★ Tass, saldırıyı sert bir dille kınayarak «açık bir saldırganlık» olarak niteledi

★ FKÖ'nün Birleşmiş Milletler Temsilcisi, saldırının geniş çaplı bir savaşa yol açabileceğini söyledi

★ İsrail Başbakanı Begin'in saldırıdan önce Carter'e mektup gönderdiği bildiriliyor.

★ Arafat, tüm devlet başkanlarına bir mesaj gönderdi

★ Suriye, Libya Zirvesi kararlarına uyarsa, Filistinlilerin yanında savaşa girecek

★ Mısır basını, Begin'i «yeni Hitler» olarak nitelendiriyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tanklar, toplar, uçaklar ve savaş gemileriyle desteklenen 25 bin İsrail askerinin Çarşamba günü sabaha karşı Güney Lübnan topraklarına girdikleri ve bu toprakları işgal etmeye başladıkları bildirilmiştir. Saat 2.15'de başlayan saldırı devam ederken, 25 avcı bombardıman uçağı da sivil halk üzerine ölüm saçmaya başlamıştır.

Bu arada İsrail kuvvetleri, tüm Filistin kamplarına saldırmaya başlamıştır. Beyrut'un 20 kilometre güneyindeki Damur mülteci kampının sürekli bombalandığı, çok sayıda ölü ve yaralı bulunduğu bildirilmiştir. Beyrut uluslararası havaalanının da bombalandığı, İsrail'in bu şekilde Filistinlilere yardım gelmesini önlemek istediği ileri sürülmüştür. Beyrut havaalanı uluslararası trafiğe kapatılmıştır.

İsrail Genelkurmay Başkanı ve askeri yetkilileri, yaptıkları açıklamalarda amaçlarının Filistinlileri temizlemek olduğunu ve 2

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Dışişleri, Carter yönetiminin ambargo konusunu "savsakladığı,, görüşünde

★ Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Üner «Cyrus Vance'in sözleri gayet açıktır. Bir yanlış anlama olduğu izleniminde değiliz» dedi

★ CHP'liler Ecevit'in tavrını ve dış politikasını destekliyor

ANKARA, (İSTA)

Ecevit'in, ABD Dışişleri Bakanı'nın sözlerini yumuşatma yolundaki açıklamaları yeterli bulmadığını bildirmesinden sonra, dün de, Dışişleri Bakanlığı Vance'ın demecinin yanlış anlaşıldığı yolundaki beyanlarla ilgili olarak, **«bir yanlış anlama olduğu görüşüne katılmadıklarını»** bildirmiştir. Dün yapılan açıklamalardan ve gelişen havadan, Türkiye'nin konuya bir açıklık gelene kadar tutumunu değiştirmek niyetinde olmadığı, Türkiye hükümetinin yeni durum hakkında 15 Mayıs'ta açıklama yapması eğiliminin güçlendiği anlaşılmaktadır.

CHP'LİLER ECEVİT'İN TAVRINI DESTEKLİYOR

Ankara'daki CHP çevrelerinde hükümetin tavrının gerçekçi olduğu izlenimi egemendir. CHP yönetimi, bundan sonraki dış politikaya bu tavrın egemen olacağını söylerken, CHP'de yönetimde olmayan kanatların da Ecevit'i destekledikleri öğrenilmiştir.

Ambargonun kalkmaması halinde, Ecevit'in Mayıs ayında Washington'da yapılacak NATO zirvesine katılmayabileceği bildirilmektedir.

DIŞİŞLERİ NE DİYOR?

Dışişleri Bakanlığı çevreleri, Türkiye hükümetinin 15 Mayıs'a kadar Türkiye

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Türk - ABD ilişkilerinin gelişmesi 4. sayfada

Siyasi partiler yasası kesinleşti

★ Senato olağanüstü toplanamadı. Korutürk onaylarsa Erbakan ile ilgili tahkikat durdurulacak.

ANKARA, (İSTA)

Siyasi partiler yasasının bazı maddelerinin değiştirilmesini öngören teklif Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda süresi içinde görüşülememesi nedeniyle kesinleşmiştir. Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu dün teklifin gö

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç işçilerle yaptığı sohbet toplantılarından birinde görülüyor. (Fotoğraf: THA)

CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç, Almanya'daki temaslarını sürdürüyor

GENÇ "HÜKÜMET EMEKÇİ HALKIMIZIN YANINDADIR,,

MÜNİH (THA)

Cumhuriyet Halk Partisi İzmir Milletvekili Süleyman Genç, bir süredir Almanya'da Türk işçileriyle sohbet toplantıları yapmaktadır.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) adına SDF'nin Fransa'daki çalışmalarına katılan Genç, Münih'ten sonra Batı Berlin, Köln ve Hannover'de Türk işçileri ve dernek temsilcileriyle toplantılar yapmıştır.

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Süt, süt mamulleri ve deterjan zammı durduruldu

İZMİR (A.A.)

Özel sektöre ait süt ve süt mamülleri ile bazı deterjan maddelerinin fiyatlarına yapılan sessiz zam, Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı **Faruk Sükan**'ın emri ile durdurulmuştur.

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

POL-DER: "Faşizm karşısında taraflıyız,,

HABER MERKEZİ

POL-DER Genel Başkanı Mehmet Polat, **«biz polis'in yasa, tüzük, yönetmelik emirlerine uygun görev yapmasından yanayız»** demiş ve faşizm karşısında POL-DER'in taraflı olduğunu söylemiştir.

POL-DER Genel Başkanı

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Politika'YI YAYGINLAŞTIRALIM!

Okurlarımızı kampanyamıza katılmaya çağırıyoruz

"HER OKUR YENİ BİR OKUR KAZANDIRSIN,,

POLİTİKA'yı yaygınlaştıralım kampanyamızın sloganı **HER OKUR YENİ BİR OKUR KAZANDIRSIN**'dır.

POLİTİKA 13 Mart'tan itibaren baskı miktarını iki katına çıkarttı. Böylece her sabah, Türkiye'nin her köşesinde Politika'yı bulmak mümkün olacak.

POLİTİKA'nın güçlenmesini, yaygınlaşmasını, demokrasi savaşımına katkısının artmasını istiyorsak, **POLİTİKA'YI YAYGINLAŞTIRALIM** kampanyasına katılalım.

Okurlarımızdan daha önce de istediğimiz bir yardımı bir kere daha istiyoruz. **Gazete aldığınız yerden ısrarla Politika isteyin.** Yoksa üsteleyin, neden bulunmadığını sorun. Sonucu bize bildirin.

«Her Politika okuru bir yeni okur kazandırsın» sloganımızı bilinçle, kararlılıkla hayata geçirelim. Gazetemizi arkadaşımızda veya derneğimizde okumayalım. Mutlaka bayimizden kendimiz alalım. Bunu görev bilelim. Bundan sonra bir okur olarak görevimiz, hiç vakit geçirmeden ikinci okuru bulmaktır. Politikaya yeni okur kazandırmaya önce en yakınımızdan başlayalım. Arkadaşımız gazetemizi almıyor, başkasının gazetesini okumakla yetiniyorsa, onu uyarıp Politika almayı alışkanlık haline getirmesine çalışalım. Yine çevremizdeki ilerici demokrat eğilimli tanıdıklarımız, işçi arkadaşlarımız, emekçi dostlarımız, okul arkadaşlarımız arasından önce birini Politika okuru haline getirelim. Ona Politika'yı neden sürekli alması gerektiğini, Politika'nın neden yaygınlaşması gerektiğini anlatalım, o arkadaşımızı yeni bir Politika okuru olarak kazandıktan sonra, onu da yeni bir okur kazanma görevine çağıralım.

Ve nihayet, gazetenin yine de ulaşamayacağı ücra bölgelerdeki, uzak köylerdeki, kasabalardaki tanıdıklarımıza, okuduğumuz Politika Gazetesini postalamayı alışkanlık haline getirelim.

POLİTİKA şimdi baskısını iki katına çıkardı. Hedef üç kat, dört kattır. Bu hedefe varılması **Politika**'nın bilinçli okurlarının katkılarıyla ve destekleriyle mümkün olacaktır.

Sovyetler Birliği Ticaret Heyeti Ankara'ya geldi

ANKARA (İSTA)

Türkiye ile 1978 yılı içindeki ticari ilişkilerin kapsamını saptayacak ve bunu bir protokole bağlayacak olan Sovyetler Birliği Heyeti dün uçakla

(Devamı Say. 7. Sü. 2'de)

MHP'li Gökçek, sendikal haklara karşı olduklarını açıkladı

ANKARA, (İSTA)

Türk Tabipler Birliği tarafından düzenlenen Sağlık Kurultayında dün siyasal parti temsilcileri sağlık politikaları konusunda görüşlerini açıklamıştır. TSİP adına konuşan Merkez Yürütme Ku-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

ODTÜ'den çıkarılan komandolara hala maaş ödeniyor

ANKARA (İSTA)

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Öğrenci Temsilciler Konseyi adına dün bir basın toplantısı düzenleyen **Mustafa Yü-**

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

★ ESKİŞEHİR'DE İLERİCİ YAYINLAR SATAN BİR KİTABEVİNE PATLAYICI MADDE ATILDI

HABER MERKEZİ

Mersin Halkevleri önceki gece sağcı teröristler tarafından bombalanırken, faşist saldırılar yurdun birçok yerinde de devam etmiştir. Ankara, Eskişehir, Bingöl ve birçok yörede fa-

Mersin Halkevi bombalandı

şistler öğrenci ve işçilere saldırmışlar, bazı faşist komandolar tutuklanmışlardır. Bu arada, Eskişehir'de de ilerici yayınlar satan bir kitabevi bombalanmıştır.

ANKARA'DA

★ Abidinpaşa Lisesi öğrencilerinden zafer Yıldız, Abidinpaşa Meslek Lisesi öğrencilerinden Cafer Çaylak tarafından kurşunlanarak bacağından yaralanmıştır. Maocular İncirli Lisesi öğrencilerinden birine ateş açmışlar. Yıldırım Beyazıt Meslek Lisesi öğrencilerine de dün okul çıkışında taş ve sopalarla saldırmışlardır. Yıldırım Beyazıt Lisesindeki saldırı sı-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Eğitim Enstitülerinde önkayıtlar başladı

KAYIT İŞLEMLEMLERİ TAMAMLANMAZSA CUMARTESİ VE PAZAR GÜNLERİ DE ÇALIŞILACAK

İSTANBUL (İSTA)

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı iki ve üç yıllık Eğitim Enstitülerinde ön kayıtlar dün yapılmaya başlanmıştır.

Taban puanları yeterli olduğu halde can güvensizliği nedeniyle Eğitim Enstitülerine kayıtlarını yaptıramayan binlerce öğrenci dün ön kayıt için Eğitim Enstitülerine başvurmuşlardır. Bu kayıt işlemleri sırasında bazı veliler de çocukları ile beraber okullara gelmişlerdir.

İstanbul'da Ortaköy Eğitim Enstitüsünde kayıtlara sabah saat 09.00 sıralarında başlanmıştır. Kayıt için başvuran öğrenciler polis tarafından arandıktan sonra 15'er kişilik gruplar halinde okula alınmışlardır. Bu arada bazı komandoların okul çevresinde dolaştıkları görülmüştür.

Atatürk Eğitim Enstitüsü'nde de kayıtlara saat 14.00'de başlanmıştır. Ön kayıt için binlerce öğrencinin başvurduğu bu okulda polis sıkı güvenlik

(Devamı Say. 7. Sü. 1'de)

Ortaköy Eğitim Enstitüsü'nde ön kayıt için başvuran öğrenciler (Fotoğraf: Ender ERKEK)

yazdıkça | adil özkol

Anadolu Ajansı

MC'lerin kamusal kuruluşlara bastığı laçkalık ve dar partizanlık damgalarının izlerini bütün ötekilerle beraber Anadolu Ajansı da taşıyor. Ulusal Kurtuluş Savaşı devresinde Basın Yayın Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan Anadolu Ajansı, sonradan ticaret yasasına göre ana çerçevesi çizilen bir Anonim Şirket halini almıştır. Ancak bu Anonim Şirket yapısının ajansın kamusal niteliğini arka plana ittiğini ileri sürebilmek mümkün değildir. Diğer bir deyişle Anadolu Ajansı, ortağı ve yöneticisi kişilerin, kendi çıkar ve keyiflerine göre yönetebilecekleri alelade bir anonim şirket değildir.

Ajansın yarıya yakın hissesi hazineye aittir. Ajansın malları 57 Sayılı Yasa uyarınca devlet malıdır. Aynı yasa «ajans personelinin Türk Ceza Kanunu'nun uygulanmasında devlet memuru sayılacağı» hükmünü getirmiştir. Diğer taraftan Anadolu Ajansı her yıl devletten milyonlarca lira yardım almaktadır. Anayasamızın 121. maddesi devletten mali yardım alan ajansların tarafsız olmasını emretmiştir. Böylelikle ortaya bir de Anayasal yönlendirme durumu çıkmış, ajansın kamusal niteliği büsbütün belirginleşmiştir.

Bütün bu özellikleri itibariyle Anadolu Ajansı diğer anonim şirketlerden çok farklı bir nitelik taşımaktadır. Prof. Sıddık Sami Onar'ın deyişiyle bu tür kuruluşlar «faaliyetleri amme hukukuna tabi olan imtiyazlı şirketlerdir». Bir şirketin şu veya bu oranda «imtiyazlı» olması bu imtiyaz nisbetinde kamu denetimine uyruk olmasını gerektirir. Anadolu Ajansının bu imtiyazlılık durumu çeşitli bakımlardan, Onar'ın saydığı imtiyazlılık ölçülerini de aşmaktadır.

Hâl böyle iken uygulama tersine yürütülmüş imtiyazlı şirket olma statüsü sanki bazı ajans yöneticilerinin imtiyazlı olmasını gerektiriyormuş gibi davranılmıştır.

Ajans Genel Müdürü'nün devrin başbakanının kardeşinin basın toplantısında tarafmış gibi davranmasından başlayan kural dışı uygulamalar zaman zaman şirket defterlerinin ilgili bakanlık denetcilerine verilmemek istenmesine kadar uzanmış, Ajans Yönetim Kurulu'nun usulsüz yapısı MC'li Maliye Bakanının bile saptamak durumunda kaldığı bir olgu olmuştur.

Belgeleri bilmeden mali bakımdan konuşmak haksızlık olur ama şurası kesindir ki, Anadolu Ajansı idari bakımdan yıllardır tam bir savurganlıkla yönetilmiştir.

Anadolu Ajansı üzerinde yasaların ve idare hukuk ilkelerinin öngördüğü kamu denetimini yapmak devletin sadece yetkisi değil aynı zamanda da görevidir.

Kamusal ilkelerin dışında doğrudan doğruya özel hukuk hükümlerine aykırı düşen bir durum ajansın yarıya çok yakın hissesine sahip olan hazinenin Ajans Genel Kurulu'ndaki seçimlerde ve dolayısiyle ajans yönetiminde hissesi ve sorumluluğu oranında oy kullanamamasıdır. Yanlış bir uygulamayla bu konuda eski ticaret yasası esas alınmıştır. Aslında hisse oranında oy kullanılmasını önleyen hiç bir mevzuat hükmü veya hüküm yorumu mevcut değildir.

Anadolu Ajansı süratle Anayasa'nın ve yasaların öngördüğü işleyişe kavuşturulmalıdır.

MİT soruşturmaları durdurulmalıdır

Orhan EMEK

12 MART DÖNEMİNİN KALINTISI OLAN VE HİÇ BİR YASAL DAYANAĞI OLMAYAN BU SORUŞTURMALAR, KALDIRILMAK BİR YANA, GÜNDEN GÜNE TIRMANDIRILMAK, ADETA BİR OLUP BİTTİYE GETİRİLMEK İSTENMEKTEDİR. YİNE BU AMAÇLA, BAKANLIKLARDA VE ÖTEKİ KAMU KURULUŞLARINDA İŞE GİRECEK KİŞİLERİN SİYASAL EĞİLİMLERİNİ SAPTAMAK, KAMU ÇALIŞANLARINI İZLEMEK AMACIYLA İSTİHBARAT DAİRELERİ KURULMUŞTUR. BU İSTİHBARAT DAİRELERİ, MİT İLE SIKI İŞBİRLİĞİ İÇİNDEDİR

MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI'NIN REORGANİZASYONUNUN DÜŞÜNÜLDÜĞÜ ŞU GÜNLERDE, TÜM ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN YENİ HÜKÜMETTEN BEKLEDİĞİ, DIŞ DÜNYADA YURDUMUZUN İTİBARINA ZARAR VEREN BÜTÜN BU ANTİ - DEMOKRATİK UYGULAMALARA SON VERMESİ, DEVLET KADROLARINI, GERİCİ - FAŞİST GÜÇLERDEN ARINDIRMASI, İLERİCİ, YURTSEVER DEMOKRATİK GÜÇLERİ HALKA HİZMETTEN ALIKOYAN TÜM YASAL VE YASADIŞI ENGELLERİ KALDIRMASIDIR

Milli İstihbarât Teşkilatının (MİT'in) kuruluş amacı, ulusal güvenlik politikasının saptanmasına temek olacak askeri, siyasi, mali sına ivb. her türlü istihbaratı yapmaktır. Ancak, ulusal güvenlik politikamız emperyalist-kapitalist sisteme bağlanalı, MİT'in en önde gelen görevi, emperyalist-kapitalist sisteme bağlanmaya karşı çıkan, halkımızın temel çıkarlarına uygun bir politika öneren ulusal, demokratik yurtsever güçleri izlemek, kovuşturmak, fişlemek olmuştur.

MİT'in bu görevlerine 12 Mart faşizmi sırasında bir yenisi daha eklenmiştir: Bu dönemde çıkarılan bir tepeden inme hükümet genelgesiyle kamu hizmetine girecek kişiler hakkında MİT soruşturması yapılması, «ulusal güvenlik açısından sakıncalı» kişilerin kamu hizmetine alınmaması öngörülmüştü. İşte, 12 Mart döneminin kalıntısı olan ve hiçbir yasal dayanağı olmayan bu soruşturmalar, kaldırılmak bir yana, günden güne tırmandırılmak, adeta bir olup bittiye getirilmek istenmektedir. Yine bu amaçla, Bakanlıklarda ve öteki kamu kuruluşlarında işe girecek kişilerin siyasal eğilimlerini saptamak, kamu çalışanlarını izlemek amacıyla istihbarat daireleri kurulmuştur. Bu istihbarat daireleri, MİT ile sıkı işbirliği içindedir.

Bu araştırmalara basamak olmak üzere, yeni işe gireceklere, hatta halen çalışmakta olanlara bir takım formlar doldurtulmuştur, doldurtulmaktadır. Araştırma yapılmasını kolaylaştıran bilgiler içeren bu formlar, daha sonra devletin gizli örgütlerine gönderilerek değerlendirilmektedir.

Genellikle «devlet güvenliği» kılıfı altında yürütülen bu soruşturmaların kurbanı, her zaman ve her yerde, ilerici yurtseverler, demokratlar olmaktadır. kurulduğu günden beri ilerici-yurtseverleri izlemeyi kovuşturmayı fişlemeyi iş edinen (Yalnız bunlar mı?) bir teşkilâttan başkasını beklemek de saçmadır Bu güne değin kendilerine «milliyetçi» diyenlerin izlendiği, kovuşturulduğu ne görülmüş nede duyulmuştur. Tam tersine, bu teşkilâtın başına her zaman kendilerine milliyetçi diyenler getirilmiştir. Burada bir hatırlatma yapalım: 1 inci ve 1 nci MC dönemlerinde güvenlik işlerinden sorumlu Devlet Bakanı, ülkemizdeki faşist partinin lideri Türkeş'ti. Yine bugüne değin, ırkçılığı ve faşizmi benimsediği için kamu hizmetinden uzaklaştırılan, çalışma hakkı elinden alınan kimse ne görülmüş ne de duyulmuştur. Tam tersine 1 inci ve 2 nci MC dönemlerinde gerici-faşist, ırkçı güçler özendirilmiş, devlet kadrolarına doldurulmuştur.

İLERİCİLERİ, YURTSEVERLERİ HALKA HİZMETTEN ALIKOYMAYA KİMSENİN HAKKI YOKTUR

Oysa hiçkimsenin ilerici-yurtseverleri, barış, demokrası, ulusal bağımsızlık, ilerleme ve sosyalizm güçlerini halka hizmetten alakoymaya hakkı yoktur. Hele yurdumuzu emperyalist-kapitalist sistemin askersel ve ekonomik örgütlerine, NATO'lara, CENTO'lara sokan, topraklarımızı Amerikan emperyalistlerine kiralayarak atom harmanlarıyle donatan, halkımızın can güvenliğini tehlikeye atan, anayurdumuzu emperyalizmle bağlayan, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızı emperyalist tekellere peşkeş çeken yabancı tekellerle birlikte halkı sömüren burjuvazinin buna hiç mi hiç hakkı yoktur.

Uygulamasına 1973 seçimlerini izleyen CHP - MSP karma yönetimi sırasında kısa bir süre ara verilen, daha doğrusu çok «özel durumların» dışında pek fazla önem verilmeyen MİT soruşturmaları aradan geçen dönem için de iyice azıtmıştır. Üstelik bütün bunlar, devlet kadrolarına faşist sorbaların doldurulmasıyle atbaşı gitmiştir Elbette bunlar, devrimcilerce o pek iyi bilinen gerçeğin, yani devletin niteliği gerçeğinin geniş yığınlarca daha iyi kavranmasına katkıda bulunmuş, devletin sözde tarafsızlığını iflas ettirmiştir.

Kamu hizmetine alınmayan yurtseverler hakkında bir de 12 Mart mahkemelerinin verdiği mahkumiyet kararları varsa Af Yasası'nın sonuçlara ilişkin hükümleri yok sayılmakta, sözkonusu kişiler kamu haklarına yasalara aykırı biçimde yasaklanmaktadır. Bazen de 647 sayılı Devlet Memurları Yasası'nın 48 inci maddesinin keyfi yorumuyla ilericiler, yüzkızartıcı suç işleyenlerle aynı kaba atılarak, yüzgeri edilmektedirler. Eğer bu, bir takım yüreksiz yöneticilerin, sahte demokratların korkaklıklarını gizlemek için yararlandıkları sudan bir gerekçe, kaçamak değilse gerçeklerin bir tahrifatıdır. Sıkıyönetim mahkemelerince yargılanıp çeşitli cezalara çarptırılan yurtseverler, savaşsız ve sömürüsüz bir dünya için savaşım vermişlerdir.

Şimdi, varlık nedeni MC'ye, MC'nin uygulamalarına karşı olmak olan, CHP ağırlıklı bir hükümet işbaşındadır. Bu hükümet devlet aygıtını gerici faşist güçlerden tümüyle arındırmadığı gibi, aldığımız son haberlere göre, MİT soruşturmalarını hâlâ sürdürmektedir. Sonuç olarak, ilerici yurtseverler yine açıktadır. Bu durum, insanı, hükümetin «özgürlükçü»lüğünden kuşku duymaya zorlamaktadır. İlerici yurtseverleri işe almamak, onları açlığa mahkum etmek CHP'ye hiçbir şey kazandırmaz

MİT SORUŞTURMALARI DURDURULMALIDIR

Bilindiği gibi, 1803 sayılı Af Yasasıyla tüm cezalar sonuçlarıyle birlikte kaldırılmıştır. Anayasamızın 12 nci maddesiyle, herkes, «dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin, yasa önünde eşit» kılınmıştır. 14 üncü Maddeye göreyse, herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkına sahiptir. 42 inci madde ile, ÇALIŞMA HAKKI kavramı Anayasa'da yer almakta ve «çalışma herkesin hakkı ve ödevidir. devlet, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, iktisadi, sosyal ve mali tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler (köstekler değil); işsizliği önleyici tedbirler alır» denmektedir.

Görüldüğü gibi, MİT soruşturmaları, Anayasamıza, 1803 sayılı Af Yasası'na, Birleşmiş Milletleri'in Sosyo-Ekonomik Haklar Konvansiyonu'na, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne, Helsinki Belgesi'ne aykırıdır ve bunları ağır biçimde çiğnemektedir. Yine bu soruşturmaları sürdürenler, bu konuda emir verenler, açıktan açığa Anayasa suçu işlemektedirler.

Yeni kurulan Ecevit Hükümeti bu ağır suçun vebalini sırtında taşımamalıdır. Demokratik solcu Ecevit, Federal Almanya'da Meslek Yasaklarını başlatan sosyal demokrat Wily Brand'ın uğursuz rolünü üstlenmemelidir.

Milli İstihbarat Teşkilâtı'nın reorganizasyonunun düşünüldüğü şu günlerde, tüm ulusal demokratik güçlerin yeni hükümetten beklediği, dış dünyada yurdumuzun itibarına zarar veren bütün bu anti-demokratik uygulamalara son vermesi, devlet kadrolarını gerici-faşist güçlerden arındırması, ilerici yurtsever, demokratik güçleri halka hizmetten alakoyan tüm yasal ve yasadışı engelleri kaldırmasıdır.

YORUM | oya baydar

Dilleri, elleri varmayanlar

Fransa'da Genel Seçimlerin birinci turunu sol önde bitirdi. Sol'un sağladığı fark öyle çok fazla değil kuşkusuz; yüzde 2,5'luk bir fark. Ama iktidarda bulunan sağ koalisyon'un, oy oranı bakımından solun gerisinde kaldığı, rakamlarla, istatistiklerle apaçık ortada.

Buna karşılık, seçim sonuçlarının belli olduğu ertesi gün, bizim gazetelerimize bir göz atmakta ve radyo-TV haberlerini dinlemekte büyük yarar var. Haberlerin halkımıza nasıl ulaştırıldığını, nasıl sansür edildiğini ve ikide bir «tarafsızlık»ı ağızlarından düşürmeyenlerin ne menem tarafsız olduklarını anlayabilmek için...

Gerek bizde, gerek dünyada sermaye basını, Fransız seçimlerinin ilk tur sonuçları haberini, zaman zaman istatistik rakamları da tahrif ederek «sol ilerleyemedi, sol kazanamadı» şeklinde verdi. Bazıları «ilerlediyse de çok ilerleyemedi» diye gevelediler. Oysa kesin sonuç henüz alınamamış olmakla birlikte, durum hiç de yansıtılmak istendiği gibi değil Fransa'da. 1972'de imzalanan Ortak Program etrafında toplanmış olan sol partiler, yani Fransız Komünist Partisi, Sosyalist Parti ve Sol Radikaller seçimlerin ilk turunda, en son verilere göre oyların yüzde 46.7'sini almış durumdalar; bunun dışında Sol Birlik'e dahil olmayan bazı küçük sol partilerin de yüzde 3.3 oranında oy aldığı biliniyor. İki turlu seçimlerde bu 3,3'lük yüzdenin bir bölümü daha Sol İttifak Partilerine yöneleceğine göre, Fransa'da sol, sağ iktidar koalisyonunu geride bıraktığı gibi, seçimleri ikinci turda kazanma şansı da büyük ölçüde belirdi. Nasıl'ın cevabı ise açık. «Sol seçimleri kazanamadı» diye başlık atan gazetelerde o «nasıl»ın cevabı da kısa bir haber olarak vardı aslında: Önceki gece, uzun süredir ortak programın güncelleştirilmesi konusunda anlaşamamış olan Sosyalistler, Komünistler ve Sol Radikaller biraraya gelmişler ve 1972 temeli üzerinde ortak program etrafında yeniden birleşmeye, ve ikinci turda bölgede en fazla oy alan sol aday lehine birbirlerini desteklemeye karar vermişlerdi. Böylece araya umulmadık olaylar, müdahaleler, seçim özgürlüğünü zedeleyici davranışlar girmeyecek olursa, Sol Birlik'in seçimleri kazanıp solun iktidar olması olasılığı güçleniyordu.

İşte bunları yazmaya, söylemeye elleri dilleri varmıyordu bizimkilerin. Gönülleri hiç çekmiyordu Fransa'da solun iktidara gelmesini. Gönüllerinden de öte, sınıfsal çıkarları elverişli değildi kabullenmeye hazmetmeye böyle bir sonucu. Çünkü Fransa'da solun iktidar olması demek; yeni Fransız hükümetinde Sosyalistlerle birlikte Komünist bakanların da yer alması demek; kapitalist dünyada da artık birşeylerin değişmekte, hem de şiddetle değişmekte olduğu anlamına geliyordu. Ve bu değişme, dünyanın tüm kapitalist ülkelerinde, tüm emperyalist blokta ve onun uydusu ülkelerde, egemen sınıfların yıllardır uykularını kaçıran bir hayaletin ete kemiğe bürünüp önlerine çıkması demekti.

Fransa'daki seçim gelişmeleri, sonuçlar ne olursa olsun, ciddi dersler çıkarılması gereken gelişmelerdir. Kapitalist Avrupa ülkelerinde özellikle de Fransa, İtalya, İspanya ve Portekiz'de, birşeylerin hızla değişmekte olduğunun ve yeni bir döneme girileceğinin en son kanıtı, Fransa'da seçim sonuçlarıdır. Hatta ilk tur sonuçları bile.

İkinci tursa, Sol birlik seçim sistemi yüzünden parlamentoda sandalye çoğunluğu sağlayamayacak bile olsa, Fransa'daki, sağ ve soldaki tüm siyasal gözlemcilerin üzerinde birleştikleri gibi, seçmen çoğunluğunun desteğini almış olacak ve çoğunluk desteğine sahip olmayan bir hükümetle çoğunluk desteğine sahip bir sol muhalefetin yaratacağı çelişkiler tüm yoğunluğuyla yaşanacaktır.

Öte yandan, Fransa'da Sol iktidar olup da komünistler hükümete girdikleri takdirde, çok daha yeni ve ışıklı olaylar, yeni deneyler beklemektedir tüm dünyamız. Böyle bir durumda, belki hemen bir anda değil, ama adım adım, dünya dengesinin değişeceği, Fransa'yı yeni ülke örneklerinin izleyeceği görülecek; öte yandan da ABD emperyalizmi dişlerini göstermeye başlayacak ve emperyalizmin can çekişmesi de yeni bir aşamaya girecektir, belki ölüme yaklaşmış hayvanın saldırganlığı gibi bir aşamaya...

Fransız seçimleri, denilebilir ki son dönemlerin dünya ölçüsünde en önemli ve belirleyici seçimlerinden biridir. Elleri dilleri varmıyor bu yüzden bizimkilerin gerçekleri söylemeye, yazmaya. Belki sonuçlardan kendi adlarına da korktukları için.

KÖY VE KOOPERATİF

TRAKTOR KARABORSASI SÜRÜYOR

Yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye'de 4 firma traktör üretirken, 5 firma üretim hazırlıklarını sürdürmekte ve 29 çeşit traktörün ithaline izin verilmiş bulunmaktadır. Ancak traktör karaborsası gün geçtikçe artmakta ve son devalüasyondan sonra bir traktör 300 bin liraya kadar alıcı bulabilmektedir.

Türkiye'nin traktör üreticisi firmaları Türk Traktör TOE, Uzel ve Zırai Donatım Kurumu'nun 1977 yılı sonu itibarıyle üretim kapasiteleri 49 bin traktöre ulaşmıştır. Burttrak, Antrak, Hema, Tümosan ve Köy-Koop tarafından yapılan kuruluş çalışmalarının tamamlanması halinde yıllık kapasitede 150 bin traktörlük bir artış sağlanacaktır. Türkiye'de son beş yıllık dönem içerisinde üretim kapasitesinde bir artış meydana gelemediği için ithalat miktarı hızla artmaktadır. Yerli firmalar 1973 yılında 32 bin 794 traktör üretmiş, 1974'de 25 bin 615, 1975'de 32 bin 686, 1976 da 36 bin 422 ve 1977 yılında 28 bin 800 traktör yapmışlardır. Fabrika'ların 1977 yılı üretim kapasitelerinin 20 bin traktör altında çalışmalarına döviz dar boğazı ve hammadde sıkıntısı yol açmıştır.

Bu gelişmelere rağmen, traktör karaborsasının gün geçtikçe arttığı ve bir traktörün, son devalüasyondan sonra 300 bin lira civarında alıcı bulduğu bildirilmektedir. İlgililer. döviz darboğazı ve ithalat güçlükleri sürdükçe, yeni açılacak traktör fabrikalarının veya kapasite artırımının mümkün olamayacağı traktör karaborsasının süreceği görüşündediler.

Tarımsal ilaç artıkları insan ve hayvan sağlığını tehdit ediyor

Ülkemizde tarımsal ilaç artıklarının insan ve hayvan sağlığını tehdide başladığı bildirilmektedir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda İşleri Genel Müdürlüğünce hazırlanan «1. Pestisit kalıntı sorunu semineri» nedeniyle Kalıntı Laboratuvar Şefi Yaşar Hısıl tarafından yapılan açıklamada, konunun güncel bir durum aldığı belirtilerek şöyle denilmektedir:

«— Birim sahadan daha fazla ürün almak ve ürünlerin depolanması sırasında onu zararlılardan korumak amacıyla kullanılan tarımsal mücadele ilaçlarının sayısı hergeçen gün artmakta ve kullanma isteği de hızla yükselmektedir. Tarımsal ürünlerde bulunan tarımsal ilaç artıkları «pestisip kalıntıları» insan ve hayvan sağlığını tehdide başlamıştı ve bu yüzden aktüel bir konu haline gelmiştir. Ülkemizde gıda kirliliğinin önemi giderek artmaktadır.

Gıdalarını başka canlılarla paylaşmamak için zehirli kimyasal maddeleri tabiata salmış olan insan, bugün pestisit kalıntıları sorunuyla karşı karşıya bulunmaktadır.»

Gübre sıkıntısı özellikle tahıl üretimini etkileyecek

★ **2 MİLYON TON İHTİYACA KARŞILIK 1 MİLYON TONLUK STOK VAR**

İlkbahar mevsiminde tahıl ekimi için gerekli gübrenin sağlanmasının olanaksızlaştığı bildirilmektedir. Zırai Donatım Kurumu ilgilileri, İç ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde tahıl üretimi için hava koşullarına bağlı olarak Nisan sonu ya da Mayıs başında gübreleme yapılması gerektiğini, ancak ithalattaki gecikme nedeniyle gereksinimin karşılanmasının olanaksız olduğunu belirtmektedirler.

Verilen bilgiye göre, ithal edilen gübrenin ihtiyaç bölgelerine intikali iki aylık bir süre almaktadır. Bu nedenle, tahıl üretimi için gerekli olan gübrenin büyük ölçüde karşılanmasına çalışılacak, ancak bu da yeterli olmayacaktır.

İlgililer. Zırai Donatım Kurumu'nun yılbaşı stoklarının 1 milyon tona kadar indiğini açıklamışlardır. Türkiye'nin gübre gereksinimi ise, 2 milyon tonu ilkbaharda, 2 milyon tonu da sonbaharda olmak üzere toplam 4 milyon tondur. Üzerinde çalışılan ithalat siparişleri de 1,1 milyon ton düzeyindedir.

Zırai Donatım Kurumu'nun gerçekte 1,8 milyon ton olan ilkbahar gübresi siparişleri, ithalatın zamanında yapılmaması sonucunda bazı satıcı firmaların tekliflerinden vazgeçmeleriyle azalmıştır.

İlgililer, 1 milyon tonluk stokun Zırai Donatım Kurumu için asgari düzey olduğunu kaydetmektedirler.

Öte yandan, yerli gübre üretiminin de duraklamış bulunması sıkıntıyı ağırlaştırıcı bir olgu olmaktadır. Döviz darboğazı nedeniyle yeterli ölçüde hammadde ithalinin yapılmaması sonunda Azot Sanayi'nin Kütahya'daki fabrikası dışında bütün fabrikalarda üretim durmuştur. Böylece, Ocak-Mart aylarında 500 bin ton olması gereken yerli gübre üretiminin de mevcut durumunda sıkıntıyı hafifletici bir etki olanağı kalmamıştır.

Gübre sıkıntısının ileri boyutlara varmasına karşın, kredisi bulunan gübre ithalatı da hızla gerçekleştirilmektedir. Bunun başlıca nedeninin bürokratik engellerin aşılamaması olduğu bildirilmektedir.

Gübre konusunda bürokratik engellerin yoğunlaşması üzerine Devlet Bakanı Hikmet Çetin'e bağlı bir komitenin kurulduğu bilinmektedir.

SIKINTI KAÇINILMAZ

İlgililer. gübre sıkıntısının İç ve Güneydoğu Anadolu'da özellikle tahıl üretimi için gerekli azotlu gübrelerde çekileceğini kaydetmektedirler. Bunun tahıl üretimini olumsuz etkilemesi halinde. buğday ihracatında sürekli bir kaynak olduğunu özellikle Ortadoğu ülkelerine kanıtlamaya çalışan Türkiye, büyük bir zarara uğrayacaktır.

Tahıl üretimi dışında, çay ve pamuk ekimi için sıkıntı bulunmamaktadır. Gerçekleştirilmiş bulunan ithalatın büyük bölümü Karadeniz'deki çay bölgelerine tahsis edilmiştir. Güney bölgelerindeki pamuk ekimi için de gübreleme tarihinin Mayıs sonu ve Haziran başı olması gereksinimin karşılanması için yeterli zaman bırakmaktadır.

Gübre sıkıntısı çeken köylüler gübre alabilmek için bekleşiyorlar.

ABD, Etiyopya Somali savaşının sona erdiğini kabul etti

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hodding Carter, Etiyopya-Somali savaşının sona erdiğini açıklamıştır. Hodding Carter, Etiyopya Ordusu'nun Somali'nin işgal ettiği Ogaden'den geri çekilmesi üzerine, uluslararası anlaşmayı belirleyen Etiyopya - Somali sınırına saygı gösterdiklerini de sözlerine eklemiştir.

Öte yandan Küba Komünist Partisi resmi yayın organı «Granma» gazetesi, özel bir sayı yayınlayarak, Kübalı pilotlar, zırhlı birlikleri, topçular ve piyade askerlerinin Ogaden savaşındaki dayanışmalarını haritalarla anlatmıştır.

ABD kömür grevinde yeni bir sözleşme gündeme geldi

ANLAŞMANIN YÜRÜRLÜĞE GİREBİLMESİ İÇİN 10 GÜN İÇİNDE İŞÇİLERİN OY'UNA BAŞVURULACAK

WASHİNGTON, (A.A.)

Amerika'da Birleşik Maden İşçileri Sendikası ile işverenler arasında devam edilen görüşmelerin başarıyla sona erdiği ve taraflar arasında anlaşmaya varıldığı haber verilmiştir.

Sendika ile işverenler tarafından kabul edilen anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için önümüzdeki 10 gün için de işçilerin oyuna sunulması ve işçilerin çoğunluğu tarafından kabul edilmesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi bundan önce sendika ile işveren arasında sağlanan ve oya sunulan anlaşma işçilerce kabul edilmemişti.

Endonezya'da tutuklu öğrenciler serbest bırakılıyor

JAKARTA, (ANKA-DPA)

Endonezya'da tutuklu bulunan üniversite öğrencilerinin serbest bırakılmasına başlandığı ve şimdiye kadar 14 öğrencinin salıverildiği bildirilmiştir. Üniversite öğrencileri, geçen Ocak ayında «sivasal eylemlerde» bulundukları için tutuklanmış ve tutuklanmaları ülkede büyük huzursuzluklar yaratmıştı. Öğrencilerin tutuklanmasından sonra üniversite ve liselerde olaylar giderek artmış ve en son olarak da Endonezya hükümeti okulları tatil etme kararı almıştı.

Endonezya'da tutuklu bulunan öğrencilerin kesin sayısı bilinmemektedir.

Bu arada, Endonezya parlamentosu Başkan Suharto'nun görev süresinin uzatılması konusu, yaşama organında görüşülmektedir. Polis parlamento çevresinde çok sıkı güvenlik önlemleri almış helikopterlerle binayı gözetim altında tutmaya başlamıştır.

Ortak deklarasyon imzalanacak

AET-Japonya ticaret görüşmeleri yeniden başlıyor

ORTAK PAZAR DIŞİLİŞKİLER KOMİSYONU BAŞKANI TOKYA'YA GELDİ

TOKYO (ANKA-DPA)

Ortak Pazarla Japonya arasında ticaret görüşmelerinin yeniden başlayacağı bildirilmiştir. Ortak Pazar Dışilişkiler Komisyonu Başkanı Roy Denman'ın yüksek düzeyde ticaret görüşmeleri yapmak için Tokyo'ya geldiği açıklanmıştır.

Japonya ile Ortak Pazar arasında yapılacak ikinci tur görüşmelerde, şu anda Japonya lehinde bulunan ticaret dengesi konusunun ele alınacağı belirtilmektedir.

TİCARET KONUSUNDA ORTAK DEKLARASYON

Ortak Pazar Dışilişkiler Komisyonu Başkanı Denman, Mart ayının 22'sinde Ortak Pazar Komisyon Başkan Yardımcısının Tokyo'yu ziyaret edeceğini ve ticaret konusunda bir ortak deklarasyon imzalayacağını söylemiştir.

Kolombiya'da çöken binanın altında kalan 30 kişi öldü

BOGOTA, (A.A.)

Kolombiya'nın İbague kentinde, 10 katlı bir apartmanın çökmesi sonucu 30 işçinin öldüğü bildirilmektedir. Kurtarma ekipleri enkaz altından 8 yaralı çıkarmışlardır.

25 Şubat'ta çıkan bir yangın sonunda oturulamaz hale gelen ve yıkılma tehlikesi gösteren binanın yıkılması için hazırlık yapıldığı sırada binanın aniden çökmesi sonucu, çalışmalara katılan işçilerden 30'u hayatlarını kaybetmişlerdir.

Güvenlik Konseyi'nde Rodezya'daki iç anlaşmayı kınayan karar onaylandı

★ 15 ÜYENİN, 10'U LEHTE OY KULLANDI

★ ABD, İNGİLTERE, KANADA, FRANSA VE F. ALMANYA ÇEKİMSER KALDI

Birleşmiş Milletler, (A.A.)

Güvenlik Konseyi Rodezya Başbakanı İan Smith'in ılımlı zenci liderlerle vardığı anlaşmanın «gayrimeşru ve kabul edilemez» olduğunu ilan eden üçüncü dünya karar tasarısını onaylamıştır.

15 üyeli konseyde karar tasarısı 0'a karşı 10 oyla kabul edilmiş, konseyin beş batılı üyesi, ABD, İngiltere, Kanada, Fransa ve Batı Almanya çekimser kalmışlardır.

Karar tasarısını hazırlayan yedi ülke Bolivya, Gabon, Hindistan, Kuveyt, Mauritius, Nijerya ve Venezüella ile Çin, Sovyetler Birliği ve Çekoslovakya lehte oy kullanmışlardır.

Oylamadan önce konuşan ABD'nin B.M. Daimi Temsilcisi Büyükelçi Andrew Young Rodezya konusunda gelişme kaydetmek ve Salisbury anlaşmasının yetersiz yanlarını düzeltmek amacıyla ABD'nin İngiltere ile birlikte, Rodezyalı taraflar ve ilgili bütün Afrika ülkeleriyle yeni bir çabaya katılmaya hazır olduğunu bildirmiş, bağımsız bir Rodezya'da siyah çoğunluk yönetimine götürecek sürecin başlamasının Amerikan dış politikasında önde gelen konulardan biri olduğunu belirtmiştir.

İngiltere'nin temsilcisi Büyükelçi İvor Richard da Salisbury plânının «ciddi şekilde kusurlu ve eksik olduğunu» söylemiş ve gerçeği görmezden gelmenin bir işe yaramıyacağını belirterek ilgili bütün tarafları topyekün bir anlaşma için biraraya getirmek amacıyla yeniden çaba harcanması çağrısında bulunmuştur.

Oylama, Güvenlik Konseyi'nin Rodezya konusundaki müzakerelerinin yedinci gününde yapılmıştır. Üçüncü dünya grubu daha önce batılıların uzlaşma önerilerini reddetmiştir.

Karar tasarısı İan Smith beyaz azınlık rejiminin iktidarı elde tutmak için giriştiği «bütün çaba ve manevraları» kınamakta ve devletleri Salisbury'de varılan anlaşmayı tanımamaya çağırmaktadır.

Karar tasarısı ayrıca teknik yönden hâlâ Rodezya'da sömürge otoritesi olan İngiltereye «Rodezya'nın gerçek sömürgesizleştirilmesi için ilgili taraflarla derhal görüşmelere başlaması» çağrısında bulunmaktadır.

3 Mart'ta Salisbury'de İan Smith ile Rodezya'da üslenmiş, üç ılımlı zenci lider arasında varılan iç anlaşma, Rodezya'da iktidarın bu yılın sonunda siyah çoğunluğa devrini öngörmektedir. Smith rejimini devirmeye çalışan ve Salisbury görüşmelerine katılmayan Yurtsever Cephe ise anlaşmayı kınamıştı.

Sovyet bilim adamları Carter'den nötrondan vazgeçmesini istediler

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Önde gelen 31 Sovyet bilim adamı, ABD Başkanı Carter'den nötron bombasının üretiminden vazgeçilmesini istemişlerdir.

Sovyet bilim adamları, nötron bombasının geliştirilmesinin nükleer silahsızlanma sorununu daha da karmaşıklaştıracağını söylemişlerdir.

Fransa'da bir bebek göğsünde mermi çekirdeği ile doğdu

PARİS, (ANKA)

Fransa'nın Bordeaux kentinde pazar günü bir annenin, göğsünde 7.65 çapında bir mermi çekirdeği bulunan bir bebek dünyaya getirmiş olduğu açıklanmıştır. Sıhhatli doğduğu bildirilen kız çocuğunun babası, kurşunun, tabancasını temizlerken kazara karısının kalçasına saplandığını ve oradan çocuğun göğsüne kadar yürümüş olabileceğini belirtmiştir.

Kısa... Kısa...

BUENOS AİRES

Arjantin'in başkentinde, 6 sendikacı tutuklanmıştır. Demiryolu İşçileri Sendikası temsilcileri olan 6 işçinin, ülkede ücret zammı için yapılan 24 saatlik grevde yönetici oldukları gerekçesiyle gözaltına alındıkları bildirilmiştir.

GABORONE

Irkçı Güney Afrika yönetiminin, Soveto önlerinde birkaç yıldırım ekibi hazır tuttuğu ve siyahlara saldırmak için beklettiği açıklanmıştır.

PANAMA

Panama'da Küba'daki 11. Dünya Festivali için bir afiş yarışması açılmıştır. En iyi politik afişin derece alacağı, sahibinin de Havana'ya gitme hakkı kazanacağı bildirilmiştir.

CENEVRE

ABD ile Sovyetler Birliği arasında yürütülen statejik silahların sınırlandırılması görüşmelerinde, yeni bir oturum gerçekleşmiştir. Oturum sonuçları konusunda henüz bir açıklama yapılmamıştır.

BEYRUT

İsrail'li avukat Abed Assly'nin yaptığı açıklamaya göre, İsrail tutukevlerinde bulunan tutuklulara işkenceler yapılmaktadır. Filistinlilerin sık sık aç bırakıldıklarını, daha iyi yaşama koşulları isteklerinin geri çevrildiğini belirten Assly, daha başka yöntemlere de başvurulduğunu kaydetmektedir.

DARESSELAM

Birleşmiş Milletler'in kararına göre, Walvis koyununun Güney Afrika'ya değil, Namibya'ya ait olduğu saptanmıştır. Irkçı rejim, Namibya'nın kıyıların da da hak iddia etmektedir. Birleşmiş Milletler heyeti, konuyu incelemiş ve ırkçı rejimin bölgede hak iddia etmesine hiçbir dayanak bulunmadığına karar vermiştir.

SOFYA

Bir Demokratik Alman ekonomi heyetinin, Bulgaristan'ın Başkenti Sofya'da temaslarını sürdürdüğü bildirilmiştir. İki ülkenin heyetleri arasındaki görüşmelerde, her alandaki işbirliği gibi, ekonomik alandaki işbirliğinin de daha mükemmel bir biçimde derinleştirilmesi konusunun ele alındığı açıklanmıştır.

Fransız Seçimleri'nde "LİDERLER"

Fransız seçimlerinin ikinci turu yaklaşırken, politikacıların kimlikleri, yaşantıları ve geçmişleri de kampanyalara konu oluyor. Aşağıda, Fransa'daki belli başlı partilerin liderlerinin geçmişini kısaca aktarıyoruz. Bu arada seçimlere giren parti liderleri arasında işçi ailesinden gelen ve işçilik yapmış olan tek kişinin de Komünist Partisi Genel Sekreteri Marchais olduğu dikkati çekiyor.

CHIRAC MITTERRAND BARRE MARCHAIS GISCARD D'ESTAING

Giscard: 10 yaşında Paris'te izci...

Giscard d'Estaing

1926'da Almanya'da Coblence'da doğmuş, eski Fransız asaletine ait bir ailenin oğlu, babası Maliye Müfettişi ve İnstitut de France üyesi. Başarılı bir öğrencilik dönemi sonunda Ulusal Yöneticilik Okulu ve Poli-teknik diplomalarını almış. 1954'te Maliye Müfettişi olarak çalışırken başarılı gençler arayan Edgar Faure'a takdim edilmiş ve aynı yıl Edgar Faure'un müsteşar yardımcısı olmuş. 1955 genel seçimlerinde Puy-de-Dâme bölgesinden milletvekili seçilmiş. 1959'da Maliye Devlet Sekreteri görevine getirilmiş. 1962-66 yılları arasında Pompidou Hükümetinin Maliye Bakanı olmuş. 1966 yılında Bağımsız Cumhuriyetciler (Rİ) Partisinin Genel Başkanı seçilmiş.

1969-1974 Chaban Delmas ve Messmer Hükümetlerinin Ekonomi ve Maliye Bakanı, 1970'de OECD Konseyi Başkanı olmuş, son Ekonomi ve Maliye Bakanlığı sırasında aynı zamanda Chamalières'de Belediye Başkanlığı yapmış. 1974'ten beri Cumhurbaşkanı. Evli, dört çocuğu var. Büyük oğlu Henri Giscard d'estaing «Genç Giscardcılar» hareketini yönetiyor. Avcılığa ve akordeon çalmaya meraklı, hatta akordeon konusunda yeteneğini Maliye Bakanlığı sırasında bir televizyon programı sırasında sergilemiş.

Chirac: 10 yaşında savaş sırasında...

Jacques Chirac

1932'de Paris'te doğmuş, babası şirket yöneticisi. Maceralı bir gençlik geçiriyor, bir çok kez serüven peşinde Amerika'ya gidiyor, orada bulaşıkçılıktan şöförlüğe kadar çeşitli işlerde çalışıyor. Siyasal Bilimler ve Summer School Harward diplomaları var.

1965'te Sayıştay Danışmanı olmuş 1966 yılında Corrèze bölgesinde milletvekili çıkmış. 1967-68'de İstihdam Devlet Sekreteri ve Ekonomi ve Maliye Devlet Sekreteri olmuş, 1971-72 Parlamento ile ilişkiler Bakanı, 1972-74 yıllarında ise Tarım Bakanı 1974'te İçişleri Bakanı olmuş. Giscard d'Estaing'in Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra Başbakan oldu ve 1976'da Başbakanlıktan istifa etti. DeGaulle'cu (RPR) «Cumhuriyet İçin Topluluk» Partisi Genel Başkanı ve Paris Belediye Başkanı. Evli iki çocuk babası.

Mitterand: 19 yaşında lise öğrencisi...

François Mitterand

1916'da Charentes'da doğmuş. Katolik bir burjuva ailesinin 8 çocuğundan biri. Hukuk ve Siyasal Bilimler Fakültelerinden mezun, aynı zamanda Sosyoloji ve Fransız Edebiyatı Sertifikası var. «Courrier de la Nièvré» gazetesinde politik sorumlu ve Paris Barosunda avukat olarak çalışmış. Savaş Tutsakları Ulusal Hareketinin kurucusu, 1944'te De Gaule Hükümetinde Savaş Tutsakları Genel Sekreterliği yapmış.

1946-48'de Nièvré milletvekili seçilmiş. 1947-48'de Savaş Yaralıları Bakanı olmuş, aynı yıllarda Hükümet Başkanlığı Devlet Sekreterliği yapmış. 1954-55 Mendès France Hükümeti İçişleri Bakanı, 1959-62 yılları arasında Nièvré Senatörü olmuş. 1962'den beri aynı bölgenin milletvekili, 1971'de Sosyalist Parti Genel Sekreteri, 1972'de Sosyalist Enternasyoneli Başkan Yardımcısı oldu. K.P'nin ve kendi partisinin hazırladığı Ortak Hükümet Programını partisini temsilen imzaladı. 1964 ve 1974 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday oldu.

Evli, iki çocuk babası.

Barre: Seçim öncesinde «Genç Giscard'cıların» danslı partisinde. GG hareketinin başkanı Henri Giscard d'Estaing'le...

Raymond Barre

1924'te Hint Okyanusunda Reunion adalarında doğmuş. Adalarda bir tüccarın oğlu. Gençliğinde bü[illegible] Dünya olaylarından u[illegible]mış. Reunion adalarında 1943'te Emniyet Müdürlüğün'de basın ataşeliği yapmış, daha sonra Madagaskar'da askeri görevde bulunmuş. Siyasal Bilgiler ve Hukuk diploması var. 1959 - 62 yılları arasında Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Müsteşarı olmuş, 1967-72 yıllarında Avrupa Topluluğu Ekonomik Komisyonu Başkan Yardımcısı görevini sürdürmüş. 1975 yılında Dış Ticaret Bakanı oldu. Aralık 1976'dan beri Başbakan Paris Sorbonne Üniversitesinde Ekonomi Profesörü. Evli iki çocuk sahibi, yemeğe meraklı.

Marchais: 20 yaşında Paris'te tesviyeci

Georges Marchais

1928'de Normandiya bölgesinde Calvados'ta Falaise kasabasında doğmuş. Babası bir maden işçisiymiş, 10 yaşında babasının ölümü üzerine annesi tarafından büyütülmüş. Çocukluğundan beri hep işçi olmayı amaçlamış ve aeronotik konusunda uzman bir tesviyeci olmuş. 1942'de Münih yakınlarında bir Nazi Çalışma Kampında tutsak olarak aynı konuda işçilik yapmış, 1943 yılında bu kamptan kaçmış. 1946'da İssy-les-moulineaux Maden İşçileri Sendikası Genel Sekreteri seçilmiş ve 1947 yılında Fransız Komünist Partisine üye olmuş. İki yıl sonra partinin Seine [illegible]gesi Federal Komitesine girmiş ve 1959'da FKP Politik Bürosu üyesi olmuş. 1970'de FKP Genel Sekreter Yardımcısı olan Marchais 1972'den beri Partisinin Genel Sekreteri. Ortak Hükümet Programını parti adına imzaladı. 1973'ten beri Val-de-Marne bölgesi milletvekili. İlk evliliğinden üç çocuğu var. Çeşitli eserler yazmış, bunlar: «Komünistler ve Köylüler» 1972; «Demokratik Meydan Okuma» 1973; «Açık Konuşalım» 1978.

Türkiye - ABD ilişkilerinin kronolojisi

★ 1869: Amerika Birleşik Devletlerinin içsavaştan artan silahların Osmanlı İmparatorluğu tarafından satın alınması

★ 23 Şubat 1945: Türkiye - ABD ekonomik anlaşması

★ 12 Temmuz 1947: ABD'nin Türkiye'ye askeri yardım yapmasını öngören anlaşma.

★ 1947'de: Missori zırhlısının İstanbul'u ziyareti ve Türkiye - ABD yakınlaşmasının artması.

★ 1948'de: Türkiye'ye Marshall yardımı adı altında ABD ekonomik yardımının başlaması.

★ 1950: Türkiye Kore halkın karşı ABD emperyalizminin yanında savaşa girdi.

★ 1952'de: Amerika Birleşik Devletlerinin isteği üzerine kurulan NATO'nun kurucuları arasında Türkiye'de yer aldı.

★ Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında çeşitli ikili anlaşmalar imzalandı.

★ Amerika Birleşik Devletlerinin Orta Doğu'daki çıkarlarını korumak amacıyla 24 Şubat 955'de Bağdat Paktı kuruldu. Paktın ismi Irak'ın çekilmesinden sonra CENTO'ya dönüştü.

★ Türkiye 1954-1960 yılları arasında bütün uluslararası platformlarda kesinlikle ABD'den yana tavır aldı. Bu arada Süveyş uyuşmazlığında İngiltere. Cezayir sorununda da ABD'nin yanında yer aldı.

★ 1964: ABD Başkanı Johnson Başbakan İsmet İnönü'ye bir mektup göndererek Türkiye'nin Kıbrıs'a çıkarma yapmak isteğine karşı çıktı. Türkiye'nin ABD'nin verdiği silahları kullanamayacağını bildirdi. 5 Şubat 1975 Amerika NATO silahlarını Türkiye'nin Kıbrıs çıkartması sırasında kullandığı gerekçesiyle Türkiye'ye silah ambargosu uygulamaya başladığını açıkladı. Türkiye Temmuz 1975'te ikili anlaşmalara göre kurulmuş bulunan askeri üslerin çalışmalarını durdurduğunu açıkladı. Kamuoyunda çalışmaları durdurulduğu resmen açıklanmasına karşın üslerin ABD'li subayların denetiminde çalışmalarını sürdürdükleri görüşü yaygın olarak kaldı.

★ 1976 başlarında: MC hükümeti ile ABD hükümeti arasında «ortak savunma anlaşması» imzalandı. Ancak anlaşma ABD Temsilciler Meclisinde onaylanmadı. Daha doğrusu ABD hükümetince Temsilciler Meclisinin onayına sunulmadı.

★ Ecevit Karamanlis görüşmeleri sürerken ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'nin ambargonun kaldırılması için ikili görüşmeler ve Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki tavrının izleneceğini bildirmesi Ecevit tarafından sert biçimde cevaplandırıldı.

Türkiye - ABD ilişkileri Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar gidiyor

★ TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ABD ARASINDAKİ İLK EKONOMİK ANLAŞMA 23 ŞUBAT 1945'DE İMZALANDI

★ TÜRKİYE'YE ABD'NİN YARDIMI 1948'DE MARSHALL YARDIMI ADI ALTINDA BAŞLADI

★ TÜRKİYE 1975 MART'INDA ÜSLERİN FAALİYETİNİ DURDURDUĞUNU AÇIKLADI. ANCAK ÜSLER BUGÜN DE ÇALIŞMALARINI SÜRDÜRÜYOR

ABD Dışişleri Bakanı Vance'ın, ambargo konusundaki karar için Ecevit Karamanlis görüşmelerinin ve Kıbrıs sorununun çözümünün beklendiği yolundaki sözlerine Başbakan Ecevit'in gösterdiği sert tepki ve sürmekte olan yankıları ABD-Türkiye ilişkilerini yeniden gündeme getirmiştir.

Yapılan araştırmalara göre, Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar inmektedir. İlk olarak Osmanlı ordusunun modernleştirilmesi çalışmaları sırasında ABD'den silah alımına başlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile ABD arasındaki ilk ekonomik anlaşma ise 23 Şubat 1945'te yapılmıştır. 1947 yılında Missuri Zırhlısının İstanbul'u ziyareti ve 12 Temmuz 1947'de yapılan askeri yardım anlaşmasıyla Türkiye ile ABD arasındaki ilişkilerde yakınlaşma görülmüştür. ABD'nin Türkiye'ye Ekonomik yardımları ise 1948 yılında «Marshall Yardımı» adı altında başlamıştır.

Türkiye'nin ABD emperyalizmi içinde kesinlikle yer aldığı bu tarihlerden itibaren dış politikası da bu yönde belirginleşmiştir. Türkiye 1950 yılında Kore'de Kurtuluş Savaşı vermekte olan halka karşı ABD emperyalizmi ile birlikte savaşa katılmış, 1953 yılında ABD'nin arzusu ile kurulan NATO'nun da kurucuları arasında yer almıştır.

Bütün uluslararası toplantılarda ABD'nin güdümünde hareket eden Türkiye'nin bu ülke ile ilişkileri ilk kez Kıbrıs sorununun nedeniyle bozulmaya başlamıştır. 1964 yılında Başbakan İsmet İnönü'nün Kıbrıs'a çıkartma yapma isteğine ABD Başkanı Johnson'un karşı çıkması, görünürde bir soğukluğun doğmasına neden olmuştur. Bu dönemde Başbakan İsmet İnönü Türkiye'nin yeni bir dünya içinde yer alabileceğini belirtmişse de kısa süre içinde Türkiye ile ABD ilişkileri yeniden düzelmiştir.

Türkiye'nin Kıbrıs'a yaptığı çıkartmadan sonra ABD'nin Türkiye'ye silah ambargosu uygulama kararı ise Türkiye ile ABD arasındaki günümüzde de devam etmekte olan sorunun doğmasına yol açmıştır. 1975 yılında ABD'nin koyduğu silah ambargosu nedeniyle Türkiye ABD Üslerini kapattığını açıklamıştır. Ancak kamuoyunda Türkiye'nin kapattığını açıkladığı üslerin çalışmalarını devam ettirdikleri kanısı yaygın bulunmaktadır. Öte yandan Türkiye ile ABD arasında 1976 Martında imzalanan «Ortak Savunma Anlaşması» nedeniyle üslerin bir kısmı çalışmalarına resmen yeniden başlamış buna karşılık ABD temsilciler Meclisi anlaşmayı onaylamamıştır. Bu anlaşmanın onaylanması halinde ambargo da kalkmış olacaktır.

Ambargonun kronolojisi

2 Şubat 1975 — ABD Senatörü Thomas Eagléton ve 4 arkadaşı Türkiye'ye yapılan askeri yardımın kesilmesini istedi.

3 Şubat 1975 — Askeri yardımın kesilmesi kararı kesinleşti.

4 Şubat 1975 — Yardım kesildi. Ecevit, NATO Ortak Güvenlik Kavramının tümüyle yeniden ele alınmasını istedi.

5 Şubat 1975 — Türk Hükümeti ABD'ye nota verdi. ABD Başkanı Ford ABD Temsilciler Meclisi'nin kararı yeniden ele almasını istedi.

11 Şubat 1975 — Türk Hükümeti ABD'ye ikinci bir nota verdi. Notada silah ambargosunun hukuki olmadığı belirtilerek bazı gerçeklere karşı ABD'nin dikkati çekildi ve durumun çok ağır ve ciddi olduğu bildirildi.

12 Şubat 1975 — NATO Askeri Komitesinin olağanüstü toplanmasını istedik.

14 Şubat 1975 — Başbakan Irmak ikili anlaşmaları iptal etmemizin mümkün olduğunu söyledi.

17 Şubat 1975 — Dışişleri Bakanı Melih Esenbel Hükümetin ABD «üslerinin» tesislerinin bir kısmını veya tamamını kapatmaya hazırlandığını söyledi.

3 Temmuz 1975 — ABD ile görüşmelerde Mürted ve İncirlik Üslerinin ele alınmayacağı bildiriliyor.

9 Temmuz 1975 — ABD Başkanı Ford, ambargonun kaldırılması için Temsilciler Meclisi üyeleri ile görüşmeye başladığını söyledi.

11 Temmuz 1975 — ABD Dış İlişkiler Komisyonu 11 oya karşılık 17 oyla sadece Türkiye'nin peşin para ödediği askeri araç ve gereçleri gönderme kararı aldı.

15 Temmuz 1975 — Milli Güvenlik Kurulu Türkiye'deki ABD üslerine uygulanacak statüyü tayin için toplanıyor.

17 Temmuz 1975 — Türkiye ABD'yi görüşmeye çağırdı. Çağlayangil bu konudaki notayı ABD elçisine verdi.

24 Temmuz 1975 — Ambargonun kaldırılması teklifi 206 oya karşı 223 oyla ABD Temsilciler Meclisi'nde reddedildi.

25 Temmuz 1975 — Bakanlar Kurulu kitlelerin tepkisini hesaba katacak Ortak Savunma İşbirliği Anlaşmasının hukuki geçerliliğini kaybettiğini açıkladı. İncirlik Üssü dışındaki tüm üslerin Türk Ordusu'nun denetimine verildiği ileri sürüldü.

26 Temmuz 1975 — Üslerdeki ABD Bayrağı indirildi. Yerine Türk Bayrakları asıldı. Üslerde ABD'nin 1200'ü kara 49'u deniz ve 5 bin 321'i de hava olmak üzere 6 bin 670 askeri personeli bulunuyor.

27 Temmuz 1975 — Türkiye Hükümeti, ABD askerlerine tanınan ayrıcalıkların kaldırıldığını açıkladı.

1 Ağustos 1975 — DP Konya Milletvekili Özer Ölçmen 26 ABD Üssünden 20'sinin faaliyetine devam ettiğini, alınan kararların aldatmaca olduğunu bildirdi.

8 Ağustos 1975 — Ecevit, sadece belli nitelikte birkaç üssün faaliyetinin göstermelik durdurulduğunu öğrendiğini söyledi ve anlaşmalar kalktığına göre başka birçok üslerde faaliyete neden devam edildiğini sordu. Demirel ise Ecevit'in söylediklerinin gerçek olmadığını ileri sürdü.

ABD, bizden hamam kesesi istiyor

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası yetkilileri yayınladıkları Dış Talepler Bülteninde, Amerika'nın Türkiye'den hamam kesesi istediğini açıklamışlar, hamam kesesi ithal etmek isteyenlerin Ticaret ve Sanayi Odasına başvurmasını bildirmişlerdir. Pakistan ise, Türkiye'den yangın söndürme cihazları istemektedir.

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası tarafından her ay yayınlanan Dış Talepler Bülteninin bu ayki sayısında Amerikalı Milan Sypak adlı bir işadamının Türkiye'den hamam kesesi talebinde bulunduğu belirtilmiştir. Pakistan'dan da birçok kuruluş, otomobil parçalarıyla, yangın söndürme cihazları istemiştir.

Yayınlanan Dış Talepler Bülteninde, Fransa'nın parfüm, İspanya'nın oyuncak, Batı Almanya'nın da Antep fıstığı ithal etmek istediği öğrenilmiştir.

televizyon

19.00 GELİN TARTIŞALIM
— İzmir Televizyonunun yaptığı programda bir grup öğrenci yeni bir konuyu tartışıyor
(Çocuklar için yararlı)

19.25 GELECEĞE MİRAS
— Dizinin 15. bölümünde kültürel varlıkların çeşitli şekilde yokoluşlarına değiniyor.
(Emek harcanmış)

20.00 HABERLER

20.45 5 DAKİKA
— Kadın Köşesi adlı bölümü Zuhal Çetinkanat sunuyor.
(İzlenebilir)

20.50 ZENGİN VE YOKSUL
— 18. bölümde kaçıp kovalamaca sürüyor.
(Dizi sürüyor)

21.35 BİR KONSER
— İzmir Televizyonunun hazırladığı Türk Sanat Müziği Programında Sevim Süer yeralıyor
(Sevenlere)

21.55 HABER PROGRAM
— TRT Haber Merkezi yeni bir sorunu ekrana getiriyor
(İlginç)

22.50 GÜNE BAKIŞ

bulmaca

SOLDAN SAĞA:

1 — Politika. 2 — Yerleşik Olma - Utanma, haya. 3 — Kayıp - Hastalığa karşı bağışıklık kazandırma yöntemi. 4 — İmkân sız. 5 — Afrika'da bir nehir - TERSİ. Kira getiren mülk. 6 — Topallayarak yürüyen. 7 — Vücutça bir eksikliği olan - İlgi zamiri. 8 — Türkiye'nin trafikteki simgesi - TERSİ. Rahatlama belirtir Kıpkırmızı hale gelmiş kömür. 9 — Din ile devlet işlerinin ayrılması. 10 — Yapıt - Genişlik. 11 - TERSİ. Su baskını - Bir soru. 12 — Beyaz - Ödenti. 13 — Haberleşme. 14 — Korku yaratan karışıklık - TERSİ. Başlık.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Ortadoğuda Arap ve Filistin halklarının ABD uşağı azgın düşmanları - Kalın sicim. 2 — İki kişilik müzik grubu - Doğu Anadolu'da bir nehir - İyi, güzel. 3 — Yatakta yatmak zorunda olan hasta - Rüzgârla hareket eden teknenin bezden bölümü. 4 — İslâmlıkta duanın sonunda söylenen söz - Afrika'da bir başkent - Boru sesi. 5 — Kâğıt satışını düzenleyen resmi kurum - Depolanmış mal - Güdü (eski dilde). 6 — Bir besin maddesi - TERSİ. Su yolu - TERSİ. Bir organ - Uğraş meslek. 7 — TERSİ. Para dolabı - Nefret, hınç - (Suyun, vb) En alt bölümü. 8 — Seven - Bir kömür çeşidi - Mektup (eski dilde). 9 — Kabullenme - İridyumun simgesi - Açık ve seçik.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:

1 — Salazar. 2 — Irak - Yanl. 3 — nayıÇ - Şal. 4 — Isı - Adil. 5 — Konut. 6 — Kırat - aT. 7 — Şayak - Adi. 8 — IK - Asar. 9 — Skeç - Ziya. 10 — Er - Eba. 11 — Anket. 12 — Tein - Yıl. 13 — Serçe - esİ. 14 — Üre - Kulak.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Sınıf - Şose - sÜ. 2 — Aras Ka - Krater. 3 — Layıkıyle - Nere. 4 — Akı - Orak çekiç. 5 — Çanak - Benek. 6 — Ay - Dut - Azat. 7 — Raşit - Asit - Yel. 8 — Nal - Aday - lısA. 9 — Mil - İtiraz - liK.

radyolar

TRT 1

05.00 AÇILIŞ
05.05 Türküler, Şarkılar
06.00 Kısa Haberler
06.02 GÜNAYDIN
07.00 Kısa Haberler
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Dost Elinden
09.20 Şarkılar
09.40 Yurttaşlık Borcumuz Vergi
10.00 Kısa Haberler
10.01 ARKASI YARIN
11.00 Kısa Haberler
11.05 OKUL RADYOSU
12.10 Öğle Üzeri
12.55 Reklâmlar
13.00 HABERLER
13.15 Oyun Havaları
14.32 Bizden Sesler
15.00 Kısa Haberler
15.01 Sizlerle Birlikte
16.05 OKUL RADYOSU
17.00 Kısa Haberler
17.02 Akşama Doğru
18.00 Kısa Haberler
18.01 ÇOCUK BAHÇESİ
19.00 HABERLER
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Saz Eserleri
20.50 Din ve Ahlâk Konuşması
21.00 Kısa Haberler
21.02 RADYO TİYATROSU
23.00 HABERLER
23.10 Türküler Geçidi
23.40 Şarkılar
24.00 Kısa Haberler
00.02 Gece Yarısından Sonra
00.40 Küçük Konser
00.55 Kısa Haberler
01.00 - 05.00 GECE YARISI
13.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
14.00 Türküler
14.15 Kent ve İnsan
14.35 Şarkılar
15.00 Yabancı Dil
15.45 Türküler
16.00 Şarkılar
16.20 ARKASI YARIN
16.40 Türk Halk Müziği
17.00 Şarkılar
17.30 Sanat Müziğinde Dans
18.00 Yurttan Sesler
18.30 Aile
18.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
19.30 Türküler
19.45 Fasıl
20.15 Türk Hafif Müziği
20.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
21.00 Türküler
21.15 Tarih ve Müzik
21.35 Solistlerden Seçmeler
22.02 Yay-Kur Saati
23.00 Lied Saati
23.30 HABERLER
23.35 Türküler Geçidi
23.55 KAPANIŞ

TRT 2

08.00 GÜN BAŞLIYOR
09.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
09.30 Küçük Konser
10.00 Ünlü Türk Bestekârları
10.30 Adsız Kahramanlar
10.50 Barok Müzik
11.20 Gel Oyna, Gül Oyna
11.35 Şarkılar
12.00 Dean Martin Söylüyor
12.20 Meslekler ve Okulları
12.50 Hafif Müzik
13.00 HABERLER
13.15 Hafif Müzik

TRT 3

07.00 AÇILIŞ
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah İçin
09.00 Sabah Konseri
09.30 Gönül Telimizi Titretenler
10.00 Perşembe Konseri
10.45 Bizim Eller Ne Güzel Eller
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Saz Eserleri
12.30 Türk Bestecileri
12.45 Aşıklık Geleneği
13.00 Konser Saati
14.30 Türküler Geçidi
15.00 Günün Konseri
16.00 Diskoteğimizden
16.45 Klâsik Eserler
17.00 Müzik Dünyasından
18.00 Küçük Konser
18.30 Oda Müziği
19.00 Anıların Müziği
20.00 İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası Konseri
21.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
22.00 Erkekler Topluluğu
22.30 Gece Konseri
23.00 Erkekler Faslı
23.30 Türk Bestecileri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 KAPANIŞ

tiyatro

İSTANBUL

ŞEHİR TİYATROLARI:
FATİH (26 53 80) «Zengin Mutfağı» Perşembe Cuma 21.00 Cumartesi 15.00-21.00. «İşgal» Çarşamba 21.00 Pazar 15.00-18.00
HARBİYE TİYATROSU:
KAFATASI (Nazım Hikmet) Perşembe, Cuma 21.00 Cumartesi 15.30 ve 21.00
EŞEĞİN GÖLGESİ (Haldun Taner) Çarşamba 21.00 Pazar 15.30 ve 18.30
BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ (Samet Behrengi) Cumartesi 11.00
KADIKÖY (36 31 21) «Sapek» Çarşamba, Perşembe, Cuma 21.00 Cumartesi, Pazar 15.30-21.00
TEPEBAŞI DENEME SAHNESİ: (44 79 58) «Cesaret Ana ve Çocukları» Çarşamba, Perşembe, Cuma 18.30. C.tesi 15.30-21.00, Pazar 15.30.
ÜSKÜDAR: (33 03 97) Pazartesi Salı oyun yok. «Ay Işığında Şamata» Her gece 21.00, C.tesi 15.30. «Yorgun Savaşçı» Pazar 15.30. «Taranta Babu'ya Mektuplar» Pazar 13.00. «Birlikten Kuvvet Doğar» (Çocuk Oyunu) Çarşamba 14.30, Pazar 11.00.

ANKARA

DEVLET TİYATROLARI:
KÜÇÜK TİYATRO: (11 11 69) «Sekiz Kadın» Pazartesi hariç her gün 15.00-20.30.
YENİ SAHNE: (11 72 40) «Aklı Başında Bir Adam» Pazartesi hariç her gün 15.00-20.30.
ALTINDAĞ (16 59 02) «Babaevi Pazartesi hariç her gün 15.00-20.30.
ANKARA DEVLET OPERA VE BALESİ: (11 24 30 - 21 30 19) Pazartesi «Midas'ın Kulakları» (F. Tüzün), Çarşamba «La Traviata» (G. Vendi). Perşembe «Üçlü Bale» Cumartesi «Yarasa» (J. Strauss) 20.30.
ÖZEL TİYATROLAR:
ÇAĞDAŞ SAHNE (27 77 01) Arturo Ui'nin Önlenebilir Yükselişi 16.45-18.15.
AST (17 56 31) «Sakıncalı Piyade» Pazartesi hariç her gün 15.30-18.30 -20.30. (Pazartesi film gösterileri.)
NİSA SEREZLİ-TOLGA AŞKINER (25 08 16) «Nalınlar». Pazartesi hariç her gün 18.30.-21.15.
ANKARA BİRLİK (29 62 80) «Güneşin Katli» 16.00-20.30.

mini yorum

«CESARET ANA VE ÇOCUKLARI»

Bertolt Brecht'in aynı adlı oyunundan yola çıkılarak sahnelenen «Cesaret Ana ve Çocukları» Tepebaşı Deneme Sahnesi'nde ilgiyle izlenmeye devam ediyor. Beklan Algan'ın titiz bir çalışmayla yönettiği oyun hem niteliği, hem de sahnelenme yöntemi açısından ilgi çekmeye devam edecek görünüyor.

MUTLAKA GÖRÜLMELİ

sinema

İSTANBUL

BEYOĞLU:
AS (47 63 15) Sokak Kadını (2. Hafta) S. Kristel.
EMEK (44 84 39) Terlik ve Gül - A. Chamberlain (Rİ)
DÜNYA (49 93 01) Camdaki Kadın - Romy Schnetder (RF.)
FİTAŞ (49 93 61) Aşk Çılgınları - M.Durab (RMF.)
KONAK (48 26 06) Babam ve İstam - (RF.)
LALE (44 35 95) İbo ile Güllüşah - K. Sunal.
YENİ MELEK (44 42 89) Sokak Kadını (2. Hafta) S.Kristel (Rİ.)
İPEK (22 25 13) 1 - Zehirli Çiçek A.Okay 2- Baş Belası - S. Alışık
ŞAFAK (22 25 13) Sokak Kadını (2. Hafta) S. Kristel (RT)

KADIKÖY:
REKS (36 01 12) İlo ile Güllüşah - K. Sunal
SÜREYYA (36 06 82) Lekeli Güneş - R. Schneicler (RF.)
ÜSKÜDAR (33 24 75) 1. Çapkın Kız - M.Mutlu

ANKARA

SİNEMA BATI (18 83 23) Kuduz (2. Hf.) Marily Champers 12. 15-14.30-16.45-19-21.15
K. DERE - ÇANKAYA:
ÇANKAYA (28 07 80) Kızını Dövmeyen Dizini Döver (R) M. Ar - M. Cevher 14.30-16.45 - 19-21.15
SİNEMA AKÜN (27 76 57) Hedefteki Adam Antonny Quinn 12.15-14.30-16.45-19.21.15
TALİP (28 00 39) Standal (2. Hf.) F.Nero - L. Gastoni 14.35-16.45-19-21.30
MALTEPE:
DERYA (29 96 18) 1-Acı Hatıralar (R) E.Sayın - S. Alışık 2- Tuzak C.Arkın S. Güneri 12.15 devamlı
ARI (13 48 73) Sokak Kadını Sylvia Kristel - J. Dallesandro 12-14-16.15-18.30 - 21.00
KÜÇÜKESAT:
KIZILIRMAK (25 53 93) Havaalanı P.Giaves - L. Gireene 14.15-16.30-18.45-21.15
AST (17 56 31) Umut - Yılmaz Güney Tuncer Kurtiz
ÇAĞDAŞ SAHNE (26 77 01) Vatanları İçin Öldüler M. Salohov'un eserinden uyarlama Sovyet filmi

nöbetçi eczaneler

İSTANBUL

BEYOĞLU:
MİLİS (44 20 83), HÜLYA (45 22 97), SAĞLIK (44 42 00), FEYHAN (Sıraselviler), DEREBOYU (49 43 08), CAN (49 30 50), KULEDİBİ (44 82 13).

BEŞİKTAŞ:
YENİ YILDIZ (46 17 04), VALİDE ÇEŞME (47 52 91), FIRAT (Etiler), ÇINAR (47 58 48), PARLAK (63 66 65).

ŞİŞLİ:
DERMAN (Şişli), ERSOY (40 22 67), ÖZYAR (47 02 80), NEŞE (66 68 02), ARZUMAN (Gültepe), ÖZALP (Çeliktepe) HAYAT (66 01 76).

SARIYER:
BÜYÜKDERE (62 02 60), BİZİM AYRAL (62 01 97).

FATİH:
CAN (Macar Kardeşler Caddesi 42), KARAGÜMRÜK (21 13 67), GÜVEN (21 59 02), HAYAT (21 85 36), MERKEZ (21 84 08), AYVANSARAY (İskele Sok. 2).

EMİNÖNÜ:
BÜYÜK (27 83 23), İSTİKAMET (22 13 17), TÜRKELİ (27 90 51).

ZEYTİNBURNU:
ZALOĞLU (Tepebağ Seyit Nizam Cad. 68).

GAZİOSMANPAŞA:
SAĞLIK (4 Yol Ordu Cad. 1), YENİ HÜRRİYET (78 08 67).

EYÜP:
ÜÇŞEHİTLER (İslâm Bey Cad.), İSTANBUL (76 15 21), KARTALTEPE (Cicoz Yolu), ÜMİT (21 55 05), LEVENT (21 85 09).

KADIKÖY:
VERDA (37 15 95), DUYGU (Bahariye), YANIŞ (37 35 32), EREN (37 45 95), CADDEBOSTAN (55 52 34), ATTİLLA (Merdivenköy Yolu 2), OZAN (Suadiye).

KARTAL:
YENİKARTAL (53 45 74), ALEV (54 02 25), SELÇUK (Maltepe) GÖZÜPEK (58 74 56), CEVİZLİ (52 02 70).

ÜSKÜDAR:
BİZİM (Zeynep Kâmil Çinili Hamam Sok), FÜSUN (Acıbadem), NUMUNE (37 32 84), KÜPLÜCE (Çamlıca Yolu), KARADENİZ (Alemdağ Cad. 114).

ADALAR:
KINALIADA (Kınalıada)
RENİL (Büyükada)

ANKARA

BAHÇELİEVLER:
GONCA (Cevizlidere Mah. 51/C), KOÇ (3. Cad 108/C), CUMHURİYET (42. Cad. 6/C).

YENİMAHALLE:
YAŞAM (15 35 06), HANDAN (Demetevler 1. Cad. 2), NURAL (İvedik Cad. 2)

CEBECİ:
ABİDİNPAŞA (19 18 29), AYDIN (İçcebeci Cami Karşısı) DEMET (Libya Cad. 26/C), KARAŞAR (19 32 24).

KAVAKLIDERE - ÇANKAYA:
HAPOĞLU (26 53 87), BÜLTEN (17 63 95) ÖYKÜ (Y. Ayrancı Elçi Sok. 19), YENİ SAĞLIK (Dikmen Cad. Bankalar A. 205/A) DEFNE (27 62 21) SELÇUK (Şili Mey. Paris Cad. 49/D).

YENİŞEHİR - KIZILAY:
IŞIL (Sıhhiye Sağlık Sok. 37/A-B), KONUR (18 00 32), YILDIZELİ (Yücetepe Mah. Ar Sok. 19/5), ATABEY (29 63 25), BAŞARAN (G. M. Kemal Bur. 104/C).

SAMANPAZARI - ULUS:
GÜNEŞOĞLU (11 36 66), DIŞKAPI (Yıldırım Beyazıt Mey. 8).

ALTINDAĞ:
AYDINLIKEVLER (10 58 64), SÖZEN (Ulubey Mah.), ÜNSAL (Etlik Esentepe Mah. 278/B), RAMİZ ÖZBAY (Kızılarpınarı Cad. 56/B), ERCAN (Etlik Cad. 131/B).

SİNCAN:
YENİ CEYLAN (Vatan Cad. Bila No.)

GÖLBAŞI:
ÖZSOY (Gaziosmanpaşa Konya Yolu Üzeri 104/A)

önemli tel.

İSTANBUL

YANGIN:

Fatih	24 11 24
Beşiktaş	48 33 84
Sarıyer	62 14 06
Adalar	51 60 81
Beyoğlu	40 77 77
Üsküdar	33 20 30
Kadıköy	36 08 72
Bakırköy	71 64 66
İstinye	63 60 20

TREN:
Haydarpaşa: 36 04 75 - 36 20 63
Sirkeci: 27 00 50

VAPUR:
Şehir Hatları Danışma: 44 42 33
Deniz Yolları Danışma: 49 18 96

UÇAK:
Taksim 45 24 54
Sirkeci: 22 88 88-28 48 08
Gümüşsuyu: 45 70 55

ANKARA

Demiryolları Danışma: 11 06 20
T. H. Yolları Danışma: 22 27 20
Yangın: 00
Sıhhi İmdat: 08 - 24 13 20
Elektrik Havagazı arıza: 29 34 25
Su arıza: 10 55 15
B. Zabıtası şikayet: 24 32 85
Trafik şikayet: 19 33 81-19 33 82
Karayolları Haberalma: 17 49 93
Ankara Hastanesi: 19 21 80
Atatürk Sanatoryumu: 14 30 86
Doğumevi: 24 22 93
T. Fakültesi Hastanesi: 19 21 60
Belediye Hastanesi: 25 06 05

AMERİKAN ÜSSÜNDE BİR TÜRK SUBAYI

"ÜS YOK TESİS VAR,,

Hasan KIYAFET

Kötü kötü sırıtarak "Ellah Khows,, diye alay etti Amerikalı kumandan

-4-

Bir Amerikalı er gelip Saral'ı çağırdı. Bürülörlerden biri bozulmuş. Saral çantayı alıp gitti. Ben tek başıma kalınca, anlatımı güç bir dolaşıklık ve bulanıklık içinde derin derin düşündüm. Bu sıra eli yüzü kir pas içinde Saral döndü:

Teğmenim Çorlu'ya gidip parça almamız gerekiyor. Aracı hazırlattım, haydi istersen birlikte gidelim. Çevreyi tanımış olursun. Devlet kesesinden nasıl kişi zengin edildiğini gör. Çorlu'da, Tonguçlarla Kırcalıları biz milyoner ettik. Verdiğimiz boya parasını, bir Allah bilir bir de biz biliriz. Kendimiz için soyulduğumuz yetmiyormuş gibi bir de Amerikalılar için soyuluyoruz. Hani şu bize yardım ettiğini söyledikleri Amerika için...

Saral anlatıyordu ben dinliyordum. Saral bana özel bir üniversite açmıştı sanki. Boyuna anlatıyordu:

— Bak teğmenim ne iyi sen de köylüymüşsün, yoksul çocuğuymuşsun. Tüyü bitmedik yetimlerin hakkıylan okumuşsun. O kuduğun okulun adı Köy Enstitüsü. Okuduğun okulun kıymetini bil. Bil de uyan. O okullar ilk kez köylüyü adam yerine koyan okullardır. Bunları niçin söylediğimi biliyorsun kanısındayım. Amerikadan çok, bu yurdu sevmek zorundayız. Çünkü biz bu yurdun çocuklarıyız.

— Ne demek istiyorsun? Ben Amerikayı daha mı çok seviyorum yani?

— Yoo aksine sizin gerçek uluscu biri olduğunuzu anladığım için böyle konuşuyorum. Senden önce gelen hiç bir tercümanla böyle konuşmadım. Çünkü onlar genellikle seçilip geliyordu. Amerikalılara yakın, yıllarca onlarla ilişkide bulunmuş kişilerdi. Sencileyin köylü, Köy Enstitülü böyle binde bir rastlantıyla düşer.

«AMERİKAN ATOM KOMİSYONU, BİR ATOM SAVAŞINDAN 25 YIL SONRA DÜNYA YİNE CANLILARIN YAŞAYABİLECEĞİ HALE GELEBİLİR DEDİ» (Bk. 5 Ekim 1975 tarihli Gazeteler ve Radyo).

«ÇORÇİL, ÇANAKKALEDE SAVAŞAN İNGİLİZ BİRLİKLERİNE TÜRKLERE KARŞI GAZ BOMBASI KULLANABİLECEKLERİNİ SÖYLEDİ. ÇÜNKÜ ONLAR AVRUPALI DEĞİLDİR, MEDENİ DEĞİLDİR, DİYİP DİRETİYORDU» (Bk. Türkiye'nin Düzeni, D. Avcıoğlu).

Bizim 450. Roket Taburuyla Det. 74. Amerikan Birliğinin ortak çalışmaları vardı. Canlarının istediği zaman gelir istemediği zaman araziye gelmezlerdi. Oysa bize atom atmayı öğreteceklerdi Sözüm ona bizi dünyanın en teknik ordusu yapacaklardı. Bunların bizi takmazlığı küçümsemesi yüzünden Türk komutanlar çok çekerdi. Örneğin denetlemeye üç gün kala. adamlar çeker akıllarının estiği yere giderlerdi. Bir şey söyleyen, tutar taa Genel Kurmay'a insanı şikâyet ederlerdi. Onun için subaylarımız tüm yaka silkerlerdi. Subaylarımızın içinden tektük de olsa onlara toz kondurmayanlar çıkardı. «Amerikalının erine subayına selam vermeden geçerseniz tümünüzün... ederim. Onlar bizim misafir'miz sayılır. Çoluk çocuklarını taa Amerikaya bırakmış bize yardıma gelmişler. Kıymetlerini bilin.» diyen subayların da olduğunu söylerlerdi.

1968'in bir güz günüydü. Amerikalılarla ortak çalışmamız vardı. Çorlu kırında yanyana gelmiştik. Bizim birliğin görevi Honest Jhon roketini lançerin üstüne bindirip, bilumum hamaliye işlerini tamamlamaktı. Türkiyeli personel kendine özgü disiplinle işini bitirdi. O demir külçesi kanatcıkların takıp takıştırılması bile normal süresinin altında bir zamanda halloldu Boş başlık, yerine kenetlendi. Derken neden sonra lütfen Amerikalılar göründü. Bizi roketin çevresinden elli metre çapında bir daire çizecek biçimde uzaklaştırdılar. Başlığın tapa ayarını bizim görmemizden sakınarak yapmağa başladılar. İşlerini bitirip başlıktan uzaklaşırken, bize tetiği çekilmeğe hazır bir silah kurmuşlardı. Silahın hedefini de onlar tesbit edecek, biz yalnız ve yalnız tetiğe dokunacaktık.

Durumdan bir şey anlamadığımı Assubay Başçavuş Hasan Tunç'a sordum. Tunç babacan bir gülüşle:

— Ohoo, durun bakalım hele Teğmenim daha neler göreceksiniz. Eğer arazi 50 metre uzağa çekilmemize uygun olmazsa, başlarına çadır örter çalışırlar. Sanki biz düşmanız. Hasan Tunç derin derin içini çekti...

Tunç'un açıklamasıyla yetinmeyip Amerikalı Teğmen Benson'a sordum: Bir savaş anında siz olmazsanız biz ne yapacağız? Bu silahı nasıl işleteceğiz?.

O üstten beni süzerek:

— God knows —Allah bilir— dedi. Peşinden kötü kötü sırıtarak, Ellah Knows» diye alay etti.

Gördüklerim hiç de iç açıcı şeyler değildi. Saral her geçen gün gözümde biraz daha büyüyordu. Ondaki herkese benzemeyen yanı çözmeğe uğraşıyordum.

EĞİTİM ATIŞLARI

Sonbahar atışları için en uygun alan, Yancıklar-Pınarhisar yöresiydi. Amerikada çoktan modası geçmiş olan bu Honest Jhon roketlerinin pek şatafatlı bir atışı vardı. Özellikle gece atışlarında gökyüzünü mavi ışıklara, yeryüzünü kulakları sağır eden gürültülere boğarak gidişi görülmeye değerdi. Tüm gösterişine göre ucundaki başlığı ancak 29-30 kilometre uzaklığa atabiliyordu. Amerikalıların bize «bununla atomik başlık da atılır» diye yutturdukları silahtı bu. Oysa 29 Km.ye atılacak bir atomik başlığın onu, atan ulusun kendine de zarar vereceğini artık çocuklar bile biliyordu. Sekiz inçlik toplar da aynı uzaklığa atış yapıyordu... Ayrıca bu Honest Jhon'lar oldukça pahalı silahlardı. Parasının hesabını bilmeyen uluslara göre, bir şeydi demek daha doğru olur. Çünkü tek mermi atışı için koskoca bir araçlar konvoyundan oluşan tabur eyleme geçiriliyordu. Bir mağnezyum başlığı atıp dönmek dendiğine göre o zamanın parasıyla 250 bin lira falan tutuyormuş. Biz bir atışa gidince, en az dört tane atıyordu. Yani bir milyonu toprağa gömüp geliyorduk.

Yancıklara doğru, birliğimiz yola çıkmıştı Kimi tarlalarda güz ekinleri yemyeşildi. Ben Amerikalıların aracına binmek üzere emir almıştım. Yanımda iki Amerikalı teğmen ve bir çok assubayları vardı. Erleri geride «Ven» aracındaydı. Yol boyu havadan sudan konuşurken, ekinlerin güzelliğini, Trakya'da arazinin ekime elverişli olduğunu söyledim. Amerikalı teğmen Miller, araziyi alıcı gözlerle süzdükten sonra:

— Evet arazi tankların hareketine çok elverişli. Güzel tank savaşı verilir bu arazide, dedi...

Adamlar her yeri savaş alanı olarak düşünüyorlardı.

Arazide, bizimkiler anlattılar: Roket atışlarının ilk yapıldığı yıl, çevre köylerden kaç tane kadın çocuk düşürmüş. Kimisi de erken ve ölü doğum yapmış. Özellikle gecenin bir bilinmez saatinde yerleri sarsan o korkunç gürültü ve ışık, gerçekten korkulacak gibiydi. Muhtarlara önceden haber salınıp atışlar konusunda halk uyarılsa bile, herkes oturup sabahlara dek ha yapıldı ha yapılacak diye atış bekliyemiyordu evinde.

Yine beni etkileyen başka bir olay anlattı arkadaşlar: Poyralı köyünden mi, yoksa Istıranca'nın dibindeki köylerden başka birisinden mi, birkaç köylü ve çocuk bu atışlarda ölmüşler. Atılan roket başlıklarının dışı aliminyumdan yapılmıştı. Köylüler atıştan sonra, bu parçaları toplayıp satıyorlarmış. Atış biter bitmez başlayan yarışı kazanmak için, başlıkların hedefine yakın olmak gerekiyor doğal olarak. İşte böyle bir yarışı, yanındakı çocuğuyla birlikte kazanamıyacağını bilen bir ana erken gidip bir mermı çukuruna gizlenmiş. Atışlar başlayınca mermilerden birisi yakınına düşmüş ve çocuğuyla birlikte havaya uçurmuş onları...

Atışların ikisini gündüz ikisini gece yapmıştık. Taa Ankara'dan helikopterle atışları izlemeye gelenler vardı. Amerikalıların bizi uzaklaştırarak kurdukları silahın tetiğini çekmenin kıvancıyla döndük atışlardan. Geçtiğimiz yerlerde köylülerin yüzleri tarlalarını çiğnediğimiz, ekinlerine zarar verdiğimiz için asıktı Bize selam vermemek için yüzlerini öte dönüyorlardı... (Devam Edecek)

İLÂN

Boyabat Cumhuriyet Savcılığından

CİNSİ	MİKTARI	M. BEDELİ	G. TEMİNATI	İHALE TARİHİ
Tek tip ekmek	22.000 Ad.	68200.TL.	3841.TL.	5.4.1978
Gıda maddesi üç kalem		195850.—TL.	11042.—TL.	5.4.1978

1 — Boyabat kapalı cezaevinin 1978 mali yılı ihtiyacı olan 22.000 Adet 600 Gramlık tek tip ekmek ve üç kalemden ibaret çeşitli gıda maddeleri kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Ekmek ve gıda maddelerinin ihalesi 6.4.1978 Perşembe günü saat 14. de Boyabat C. Savcılığında toplanacak komisyon huzurunda yapılacaktır.

3 — Taliplerin her gün mesai saatleri içinde şartnameyi Boyabat kapalı cezaevi memurluğunda görülebilir.

4 — İhaleye gireceklerin bu işle ilgili olduklarına dair belgeleri ile geçici teminat makbuzu veya Banka mektubu ile diğer belgeleri ihale saatinden bir saat evvel komisyon başkanlığına vermeleri şarttır.

5 — Postada vuku bulacak gecikmelerin nazara alınmayacağı ilan olunur.

(Basın 12470 — 287)

Eğitim Enstitüsü ve Öğretmen Lisesi Müdürlüğünden

AMASYA

Cinsi	Miktarı	Tahmini-bedeli	Geçici-teminat	Saati
Sebze ve meyve	35 kalem	462.750.— TL	22.260.—	15.00
Kuru gıda maddeleri	32 kalem	651.040.— TL	29.792.—	15.30
Süt ve yoğurt	5500 kg	49.000.— TL	3.675.—	16.00

1 — Yukarıdaki yiyecek maddelerinin 2490 sayılı Kanunun 31. maddesi gereğince 30.3.1978 Perşembe günü hizalarında gösterilen saatlerde Okul Satınalma Komisyonu huzurunda kapalı zarf usulüyle eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Şartnameler mesai saatleri içerisinde Okulda görülebilir.

3 — Taliplerin usulüne uygun olarak hazırlayacakları, teklif mektuplarını ihale saatinden en geç bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına vermeleri şarttır. Postadaki vaki gecikmeler dikkate alınmaz.

Keyfiyet ilan olunur.

(Basın: 12379) - 280

tırmık

AYDIN ENGİN

Halit Mısırlıoğlu'nun ahlak sınavı

Yol-İş Federasyonu'nun Genel Başkanı Halit Mısırlıoğlu ile ilgili 2 ve 3 Mart günleri iki yazı yayınladık.

Ondan sonra çeşitli telefon görüşmeleri olmuş. Bize ise önceki gün elimize geçen bir yazı geldi sadece. Mısırlıoğlu'nun bizzat imzaladığı yazı bizi bir «Ahlak Sınavı»na çağırıyor.

Hodri meydan öyleyse.

Bugün Mısırlıoğlu'nun uzun cevabını, bizim köşenin sınırını zorlamak bahasına aynen yayınlamakla başlıyoruz.

Dahası...

Dahası önümüzdeki günlerde...

Sayın

Aydın ENGİN

POLİTİKA Gazetesi Yazarı

İSTANBUL

---

2 ve 3 Mart 1978 günlerinde köşenizde YOL-İŞ'i ele alan iki yazınız yayınlandı.

İlk yazınız «Demokratik Solcu Yani Yolcu» başlığı altında, bir süre önce kamuoyuna sunduğumuz «YOL-İŞ PLÂNI»nı eleştiriyor, YOL-İŞ'i «Sosyal Demokrat olmakla» suçluyordu. «... Sosyal Demokrasi yada demokratik sol; yani sınıf uzlaşmacılığı; yani kapitalist sistemin özünün korunması amacıyla aksaklıkların onarılmaya çalışılması, yani patlama noktasına gelen kazanda sübopları biraz gevşetme operasyonu...» diyordunuz. Sıkıntının kaynağı seziliyordu: Ne yapmalı da kazanı patlatmalı... Cevabı Yol-İş'i suçlamakta aradınız.

İkinci yazınız daha da ilginçti. «YOL-İŞ»in yatırımlarını yeriyor, bu atılımlar için, «... Kapitalistliğe özenmektir... Özenmek ne kelime, basbayağı kapitalistleşmenin ürünü yada aracıdır» diyordunuz.

Bu yaklaşımda CHP'de hissesini almalıydı.

Sözlerinize özetle şöyle devam ediyordunuz:

«... CHP «Halk Sektörü» adını verdiği ve içeriğini «bilimle» değil «şiirle» tanımladığı ekonomik politikayı hâlâ savunursa, onun sendikal örgütü olmayı savunan Yol-İş Federasyonu -yada hangi işçi sendikası bu kötü işi yaparsa- da işçi paraları ile kapitalistlik yapmağa girişmiş çok mu... Ama bunun sonu «say ile sermaye elele» sloganına bağlanırmış, yada yenilerin deyimiyle «çalışma barışı» savunulurmuş, yani SINIF UZLAŞMACILIĞI somutlanırmış kimin umuru?

Yoksa bu cafcaflı sözlerin «teorilerin» ardında, Sendika kasalarında biriken milyonların «İŞÇİ SINIFI İÇİN DEĞİL TEKELCİ SERMAYE İÇİN kullanılması anlamına gelen bir burjuva yutturmacası mı var?... Uzun sözün kısası bir dolap mı dönüyor...»

Yazılarınızda bir husus dikkatimi çekti.

Geçen yıl «TERCÜMAN» Gazetesi'nin sizden ünlü ama size benzeyen bir yazarı da tıpkı sizin gibi YOL-İŞ'in girişimlerini ele almıştı. «Dediler ki, duydum ki...» diyerek, «acaba doğru mu, yanlış mı» sorularının arkasına sığınarak görüşlerini sıralamıştı. Belgeleri gönderdik, yayınlamadı. Tekzip gönderdik, «Cevap uzun» iddiasıyla mahkemeye başvurdu. Nihayet tekzip yayınlandı. Kuşa döndürülmüş bir biçimde...

Siz ise, iddialarınıza karşı YOL-İŞ'çe verilecek cevabı köşenizde yayınlamayı «kesinlikle» taahhüt ediyorsunuz. Bu, olumlu bir yaklaşım. Altını dikkatle çizdik. Cevabı alacaksınız.

Hemen şunu belirtmeliyim: salt sorularınıza cevap vermekle yetinmek, bu alanda sorulabilecek başkaca soruları ve bunların cevaplarını eksik bırakabilir. Bu nedenle sorulara cevap verirken «sistemi» oluşturan «iş Riski Fonu»nun tüm işleyişini de anlatacağız. İşçilerin, çalışma sırasında yapabilecekleri hasar ve ziyanların nasıl karşılandığını; yüzlerce işçi çocuğunun yıllardır nasıl okutulduğunu; kooperatifçilik hareketinin geliştirilmesi için tahsis edilen 100 milyon lirayı; MAYSAN ve MAYSAN dışında daha dört ayrı fabrikaya olan yatırımlarımızı ayrıntılarıyla yazacağız.

Gerçekte bütün bu atılımlar gizli saklı işler de değildir. DİSK ve TÜRK-İŞ dahil, en çok sayıda delegenin katılmasıyla oluşan Genel Kurul «YOL-İŞ Genel Kurulu»dur. Bu Genel Kurulu oluşturan 396 delege bunları bilir. Sadece onlar mı?... Sınıf bilincinin üst basamaklarına doğru hızla tırmanan YOL-İŞ Federasyonu çatısı altında toplanan onbinlerce YOL İşçisi de bunları bilir. Bilir, çünkü, YOL-İŞ'de «Sendika içi demokrasi», yurdumuzdaki bazı sağlıksız kafaların anlayamayacağı kadar «sağlıklı» işlemektedir. Bu nedenle «... cevap verilmezse söz işçilerin olacak...» demenize gerek yok Kuşkusuz, bu alanda hem siz, hem de işçi adına ucuz genellemelere girişilirse, bunu yapanlar cevaplarını alırlar.

«Sınıf Uzlaşmacısı... Tekelci sermayenin işbirlikçisi... Kapitalist Özentisi...»

YOL-İŞ'e batırmak için sivrilttiğiniz kalemle cevabını aradığınız sorulara böyle yaklaşıyorsunuz.

Şaşılacak şey... Bu dogmatizmle sivrilen kalem DİSK'e, DİSK'e bağlı Maden-İş'e, DİSK'e bağlı diğer sendikalara ve bunların yöneticilerine de batar. Ve Yol-İş'i suçlama çabası, DİSK'te, Maden-İş'te, DİSK'e bağlı Sendikalarda yöneticilik yapan kişileri de «... sendika kasalarında biriken milyonları işçi sınıfı için değil, tekelci sermaye için kullanan, dolap çeviren, sınıf uzlaşmacılığı yapan...» kişiler itthamı altına sokar. Ölçü bu olunca, sermaye karşısında ne bir sendika, ne de sendikacı bulunabilir.

Geliniz Sayın Aydın Engin şu kapıyı biraz aralayalım...

YOL-İŞ Fon Holding'in yatırımlarını ele alalım; MAYSAN'da çalışan işçilerle ilgili toplu iş sözleşmesinde MESS'in etkili olup olmadığını; DGM direnişinin, YOL-İŞ denetim ve kontrolündeki MAYSAN'da işçi çıkarmalarına yol açıp, açmadığını; Genel Sigorta ile ilişkisi bulunan «Grup Hayat Sigortası» sistemini teker teker, üstelik belgeleriyle tartışalım.

Ancak önce, bütün bu konuları tüm ayrıntılarıyla tartışmadan önce bir küçük sınav yapalım. «Cevabınızı bu köşeden yayınlamayı kesinlikle taahhüt ediyorum...» diyen Aydın Engin, «taahhüdüne sadık kalacak kadar ahlâklı mıdır» bunu belirleyelim. Ölçü; bu mektubumuzun, aşağıdaki soruların cevaplarıyla birlikte yayınlanması olsun. Ne dersiniz?

Sorularımız şunlar:

1 — YOL-İŞ'in yalnızca MAYSAN'da değil, daha dört ayrı sınai şirkette iştiraki vardır. Bu iştiraklerden birinde DİSK, DİSK'e bağlı Maden-İş, DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikalarının da iştiraki var mıdır? Varsa payları nedir?

2 — YOL-İŞ bu fabrikaya ortak olmak için kurul kararı almıştır. DİSK, Maden-İş, Genel-İş Sendikaları da kurul kararları almış mıdır?

3 — Bu kurul kararları alınmışsa, «esas sözleşmeye bu «tüzel kişiler» adına kim imza atmıştır? Örneğin Kemal TÜRKLER'in imzası var mıdır?

4 — YOL-İŞ bu iştiraklerini kapitalistliğe özenmek, sınıf uzlaşmacılığı olarak kabul etmemektedir. DİSK, Maden-İş ve Genel-İş'de YOL-İŞ ile aynı görüşü paylaşmakta mıdır? Aynı görüş içinde değilse, bu fabrikaya neden ortak olunmuştur?

5 — YOL-İŞ'in «Holding»i vardır; fabrikalara iştirakleri vardır. Halit MISIRLIOĞLU bunun Genel Başkanıdır. Hem Yol-İş ve hem de MISIRLIOĞLU sınıf uzlaşmacısıdır. Kapitalistleşme yolundadır. DİSK'in de iştirakleri vardır. Bunlar da sınıf uzlaşmacısıdır. Kapitalistleşme yolundadır» mantığını kabul ediyor musunuz?

Bu sorulara «ahlâklı» bir yazar cevap vermek zorundadır.

«Ahlâk sınavında» bir ölçü taahhüdün gereğinin yerine getirilmesi ise; bir diğer ölçü DİSK'e, DİSK üyesi Maden-İş'e, DİSK üyesi Genel-İş'e, bunların yöneticilerine YOL-İŞ'e yöneltilen soruları sormaktır.

Önce şu soruların cevabı ortaya konsun...

Önce şu «ahlâk sınavı», «ahlâklı yazara düşen sorumluluk» ne denli ortadadır, bu görülsün.

«Sınıf uzlaşmacılığı, işçi sınıfına ihanet, tekelci sermayeye hizmet...» sözlerine gelince... Bunlardaki çarpıklığı düzeltmek mümkün Sayın Aydın Engin.

Biz başaramazsak, emin olun, yönelttiğimiz sorulara cevap verecek kişiler yapar bunu.

Saygılarımla,
Halit MISIRLIOĞLU
YOL-İŞ Federasyonu
Genel Başkanı

Muzaffer Özdağ 27 Mayıs ve 13 Kasımı anlatıyor

-22-

TÜRK NAZİLERİ VE 1960 DARBE GİRİŞİMİ

İkinci Bölüm

Ender Kâmil Boyacı

13 Kasımdan sonra memlekette huzursuzluk artmış, ordu 14'lerin gönderilmesinden memnun olmayarak buhrana düşmüş, emir kumanda zinciri bozulmuştur. BİRLİK VE BERABERLİĞİ YENİDEN TEMİN EDİP, SONRADAN GENELKURMAY BAŞKANINA BAĞLAMAK ÜZERE (Genelkurmay Başkanı Org. Cevdet Sunay) SİLAHLI KUVVETLER BİRLİĞİ ADINDA BİR TEŞKİLAT KURULUYOR. TEŞKİLATIN BİR GAYESİ DE M.B.K. ÜYELERİNİN ORDU İÇİNDEKİ FAALİYETLERİNE SON VERMEKTİR. İşin garibi bu teşkilata bazı M.B.K. üyeleri de dahil oluyorlar.

Bunları dağıtmak, YENİ BİR İDARE SİSTEMİ kurmak üzere faaliyet yapan Madanoğlu, Kızıloğlu ve bazı M.B.K. üyelerine karşı (Not: Osman Köksal gibi) alarma geçen ORDU BİRLİĞİ teşkilatı, 6 Haziranda sessiz bir ihtilâlle, iktidarı, ancak 5 ay hüküm sürebilmiş olan, 13 Kasım Komitesinin elinden alıp Madanoğlu ve Kızıloğlu'nu vazifelerinden uzaklaştırıyorlar. Bu suretle memleket için yeni bir devir, cunta devri başlıyor.

Şu halde iddia edildiği gibi 14-lerin gitmesi ile REJİM istikrara kavuşmamış, bilakis sarsılmıştı...»

(Bazı Gerçekler - Savunmalar, s. 40-41).

GENERALLER CUNTASI

Rıfat Baykal, «Silahlı Kuvvetler Birliği» adlı «Generaller Cuntası» örgütünün marifetleriyle kendilerinin postalanması arasında bir bağlantı kuramıyor: Önce Ankara Kumandanı Madanoğlu ile zamanın İçişleri Bakanı Kızıloğlu'nu maşa gibi kullanıp Türkeş belasını def'edenler, daha sonra Madanoğlu ile Kızıloğlunun da icaplarına bakmakta gecikmiyorlar: Babacan Tümgeneral Memduh Tağmaç ile General Nüzhet Bulca 6 Haziranda ültimatomu dayayınca 13 Kasım'ın büyük aktörü Madanoğlu'nun askerlik hayatı sona eriyor. Generaller Cuntası bununla da kalmayıp, kedi fareyle oynar gibi, gücünü ordudan alan Millî Birlik Komitesinin 23'ler kanadının gücünü kesip, bunların ordu ile bağlantılarına son veriyorlar. İşte, finans-kapitalin (Albaylar Cuntasının sonunu getiren) Generaller Cuntası! Başında Org. Sunay'ın bulunduğu cunta, (İnönü ve Gürsel adlı iki ihtiyar 27 Mayıs'ı kendi elleriyle finans-kapitalin pençelerine teslim etmeleri nasıl olmuşsa) 27 Mayıs'ı meflûç bir hale getirip yüksek merkezlerin emirlerine harfiyyen uyarak SEÇİMLERE götürmüştür Türkiye'yi. Kısa sürede finans-kapital mutlak diktatörlüğünü kurmuştur.

Baykal anlatıyor: «13 Kasım'ın yapılması ile açılan yaranın derinliğini, telafi edilmezliğini, kısa zamanda anlayan sayın Cemal Gürsel kriz geçirmiş, ağır hasta olmuşlardı. Nitekim 1962 yılı Temmuz ayında yurda geldiğimde Sayın Cumhurbaşkanını Kabibay'la birlikte ziyaret etmiştik. Sayın Gürsel gözleri yaşararak, 13 Kasım'ın bir HATA ESERİ olduğunu, POLİTİK BİR KOMPLO'ya kurban gittiklerini söylemişler, ziyaretin hitamında da gazetelere 14'ler için sitayişkâr bir beyanat vermişlerdi.»

«Oyun muvaffak olmuş, demokrasi düşmanı olarak tanıtılan 14'ler yurt dışına gönderilmişlerdi.

(Bazı Gerçekler - Savunma, s. 42-43).

Baykal, 14'lerin serüvenleri hakkında şunları da anlatıyor:

«Hakkımızda çıkarılan kanundaki (127 sayılı kanun) (iki seneden evvel yurda dönemezler) kararı son bulunca yurda döndük... 13 Kasım'da akim kalan gayelerimizi gerçekleştirmek amacı ile Anayasa ve kanunların müsaadesi tahtında meşru faaliyete geçecek bir DERNEK kurmağa karar verdik. Memleketin elit tabakasını da kurucular arasında bulundurmak üzere temaslar yaptık. Konuştuklarımızın hemen hepsinden de muvafakat cevabı almıştık...

Derneğin gayesi kısaca: İÇ BARIŞI SAĞLAMAK, İÇ BARIŞIN TEMİNİNE MANİ HALLERİN TESBİT EDİLEREK GİDERİLMESİ, ANAYASA DÜZENİ İÇİNDE KALKINMA USUL VE METODLARI İÇİN İLMİ ARAŞTIRMALAR yapılması, MİLLİ KALKINMADA FERT VE DEVLET İMKANLARININ KOORDİNE EDİLMESİ [illegible] idi...

Maatteessüf, açılmasına iki gün kala zuhur eden 20-21 Mayıs olayları dolayısıyle tevkif edilmemiz derneğin açılmasına mâni olmuştur...»

(Bazı Gerçekler - Savunmalar, s. 45-46).

Rıfat Baykal'ın Mamak Askerî Mahkemesi'nde verdiği şahsî savunmasında 13 Kasım'a ilişkin bilgiler bunlardır.

Muzaffer Özdağ, Alparslan Türkeş'in müstakbel «millî eğitim» bakanıydı. Onunla birlikte yola çıkmış, 1968 yılı sonuna kadar beraber çalışmışlardır. C.K.M.P.'den çözülmelerin başladığı ana kadar Muzaffer Özdağ, Türkeş'in Nazilik yolunda ona yoldaşlık etmiştir. Özdağ, 1963 yılındaki 21 Mayıs olaylarına adı karıştığı için Mamak Askerî Mahkemesinde yargılanmıştı. Özdağ, bu mahkemede yaptığı, şahsî savunmasında şunları anlatıyor:

«... 27 Mayıs bizler için ihtilâl değildir. Bu maksat ve anlamı taşımaz.

İhtilâl savaştır, yangındır, kindir. 27 Mayısın yapıcıları kinle, kan hırsı ile değil, sevgi ve şefkatle, müsamaha ve iltidalle dolu idiler. Yıkma ve tahrip etme değil, koruma, kurtarma iradesi taşıyorlardı. Amaçları savaş değil, barıştı.

Bizler hiç kimseyi önceden suçlayıp mahkûm etmiş değildik.

Bizler ihtilâlciler değil, cumhuriyet nizamını koruyan ordu mensupları idik.

HAREKETİMİZ NE DARBEİ HÜKÛMET, NE DE İHTİLÂLDİ.

BİZİM İÇİN 27 MAYIS, SİLAHLI KUVVETLERİN KURULU DÜZENİ KORUMAĞA MATUF BİR ASAYİŞ HAREKETİ İDİ. Bu operasyona, ne ihtilâl, ne inkılâp, «MİLLİ BİRLİK HAREKÂTI» dedik. Silâhlı kuvvetlerin mensubu olarak yasanın çizdiği ödevimizi yapmıştık.

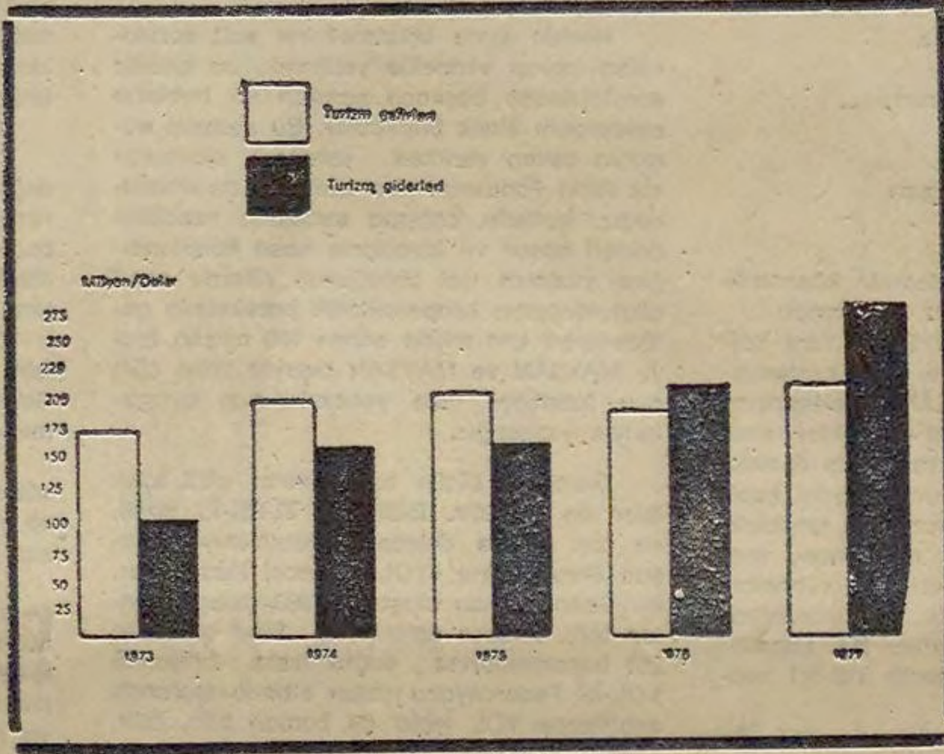
(DEVAM EDECEK)

Türkiye artık turizm ülkesi değil

1977'de turizm dengesi 65 milyon dolar açık verdi

☆ TÜRKİYE İHRACAT GELİRLERİNİN YÜZDE 15'İNİ DIŞ GEZİLER İÇİN HARCIYOR...

☆ TURİZM SEKTÖRÜ 0,6'LIK BİR KATMA DEĞER YARATIYOR...

İSTANBUL, (İSTA)

Türkiye'nin son iki yıldır dış gezilerde harcadığı para sonucu «Turizm ülkesi» olma niteliğini kaybettiği, Türkiye'nin turizm harcamalarının, Turizm gelirlerini 1977 yılı içinde de 65 milyon dolar aştığı saptanmıştır.

Ülkemiz'de 13-20 Mart tarihleri arasında kutlanan Turizm Haftasının başlamış olması Türkiye Turizmine ilişkin rakkamların bir kez daha gözden geçirilmesine yol açmış bu arada Cağaloğlu Yabancı Diller Yüksek Okulu öğretim üyelerinden Dr. Atilla Bağrıaçık tarafından yapılan bir araştırma ülkenin «Turizm Sektörü» açısından ne kadar içler acısı durumda bulunduğunu ortaya koymuştur. Araştırmadan çıkan bir başka sonuç ise «Türkiye'nin turizm ülkesi olma özelliğini yitirmiş bulunması olmuştur.»

SON İKİ YILDA TURİZM DENGESİ AÇIK VERDİ...

Turizm son iki yıl, döviz bunalımı içinde olan Türkiye için bu bunalımı aşmada bir yardımcı değil tersine bunalımı arttırıcı bir faktör olmuştur. Konu ile ilgili verilere göre 1976 yılına kadar olumlu olan turizm dengesi 1976 ve 1977 yıllarında Türkiye aleyhine bozulmuştur. 1975 yılında 45 Milyon dolar fazla veren Turizm dengesi 1976'da 27 Milyon dolar 1977'de ise 65 milyon dolar açıkla kapanmıştır. Bu rakkamlar Türkiye'nin turizm ülkesi olma özelliğini kaybettiğini ortaya koymaktadır. 1977 yılı içinde 210 Milyon dolarlık turizm gelirine karşılık 275 milyon dolarlık dış gezi harcaması yapılmıştır.

Öte yandan Turizm ve [illegible] ihracatın yaklaşık 6'da birini götürdüğü belirlenmiştir. Yapılan hesaplamalara göre 1976 yılı içinde yapılan ihracatın yüzde 10"u, 1977 yılı içinde yapılan ihracatın ise yüzde 15'i dış geziler için harcanmıştır.

TURİSTLER EN ÇOK YEME-İÇME'YE PARA HARCIYORLAR...

Atilla Bağrıcağık tarafından yapılan araştırmanın, bir başka bölümünde ise turizm gelirlerinin en çok hangi alanlara dağıldığı ve turizmin oluşturduğu katma değer hesaplanmıştır. Buna göre turizm gelirlerinin yaklaşık yüzde 30'u yeme-içmeden kaynaklanmaktadır. Turistlerin bunun dışında en çok alışverişe ve konaklamaya para harcadıkları belirlenmiştir. Yapılan hesaplamaya göre 1977 yılı içinde turistler, Yeme-içmeye 63 Milyon dolar, alış veriş ve konaklamaya 42 milyon dolar eğlence ve ulaştırmaya ise 31 milyon dolar harcamışlardır.

TURİZM 0.6'LIK BİR KATMA DEĞER YARATIYOR...

Öte yandan Turizm sektörünün 1977 yılı için de 140 Milyon dolarlık bir katma değer yarattığı, bu değerin toplam içinde o,66'lık bir pay aldığı belirlenmiştir. 1976 yılında bu oranın o,65 olduğu saptanmıştır. Ayrıca yine Turizmin parasal büyüklüğü 20 Milyar liraya ulaşan bir ekonomik faaliyete yol açtığı saptanmıştır.

Demokratik örgütlerden haberler

İLD «LİSELERARASI KARŞILAŞMALARI DOSTLUK — DAYANIŞMA GÜNLERİNE DÖNÜŞTÜRELİM...»

İlerici Liseliler Derneği «İLD» İstanbul Turizm ve Folklor Derneğinin düzenlediği liselerarası folklor karşılaşmalarının anti - faşist bir gösteriye dönüştürülmesini ve karşılaşmaların dostluk ve dayanışma içinde geçmesi için çağrı yapmış.tır.

Aynı çağrıda yarışmaya katılan Maltepe Lisesinin açtığı pankartın polisçe yırtıldığı belirtilmiş. polisin bu tutumu protesto edilmiştir.

TÜM-DER İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞINA BAĞLI DEVLET PERSONEL ÜYESİ ADAYLIKLARINI KAZANDI...

İmar ve İskân Bakanlığına bağlı Devlet Personel Dairesi üye adaylığı seçimlerini bütün ilericilerin desteği ile TÜM-DER üyelerinden Filiz Güner ve Atilla Duygun kazanmışlardır.

TÜM-DER Ankara Şubesi Başkanı Fatih Üstün konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, bu sonucun memurların kararlı ve örgütlü soğukkanlı mücadeleleriyle alındığını belirtmiş. DPD Başkanlığı üye adaylığı seçimlerinin bütün işyerlerinde yapılmasını istemiştir.

ARTVİN'DE 8 DEMOKRATİK ÖRGÜT SENDİKAL HAKLAR KONUSUNDA KİTLE EĞİTİM ÇALIŞMALARINA BAŞLADI...

TÖB - DER, TÜM - DER, TÜTED, Halkevi, ZİR - DER, Tüm Ad liyeciler Derneği Artvin Şubeleri, TÖB - DER Şavşat ve Göktaş Şubeleri Yönetim Kurulları yaptıkları ortak toplantıda toplusözleşmeli, grevli, sendikal hakların alınması amacıyla kitle eğitim çalışmalarına başlanması için karar almışlardır.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ KEŞAN'DA DA KUTLANDI...

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Uzunköprü İKD Şubesinin düzenlediği bir kutlama programıyla Keşan'da kutlanmıştır.

Gecede, 1978 Mart'ında Türkiye'de kadınların savaşımının yeni bir aşamaya vardığı vurgulanmış İKD'nin her zaman işçi sınıfının sınıfsal savaşımının yanında uğraş vereceği belirtilmiştir.

İGD MANİSA ŞUBESİ «NÖTRON BOMBASINA HAYIR» KAMPANYASI DÜZENLEDİ.

İGD Manisa Şubesi Uluslararası Öğrenciler Birligi tarafından bütün dünyada 24 Şubat - 6 Mart tarihleri arasında «Nötron Bombasına Hayır» kampanyası çerçevesinde Manisa'da bir protesto gösterisi Öğrenciler Birliği tarafından bü

TÖB-DER YENİCE ŞUBE KONGRESİNİ «BİRLİK DAYANIŞMA» GRUBU KAZANDI...

TÖB-DER Çanakkale, Yenice Şubesi Genel Kurulu geçtiğimiz hafta sonunda yapılmış. Yönetim Kurulu için yapılan seçimlere 3 ayrı grup katılmış seçimler sonucu, Birlik Dayanışma Grubu, 65, Devrimci Demokratik Birlik19, Demokratik Merkeziyetçiler Grubu da 10 oy almışlardır.

Genel Kurul'da, Genel Merkezin tutumu kınanmış, sendikal haklar için savaşımın sürdürülmesi ve UDC'nin hayata geçirilmesi için karar alınmıştır.

SAKARYA'DA 9 DEMOKRATİK ÖRGÜT İGD SAKARYA ŞUBESİNE YAPILAN SALDIRIYI KINADI...

İGD, TÜS - DER, TÖB - DER, Şubeleriyle Halkevleri İkinci Bölge Temsilciliği ve diğer 5 demokratik örgüt, yaptıkları ortak açıklamada İGD Sakarya Şubesine yapılan saldırıyı kınamışlardır. Açıklamada demokratik örgütlerin 4 Mart'ta İGD Sakarya Şubesinde yaptıkları toplantının faşistleri korkuttuğu ifade edilmiş bu tür saldırıları göğüslemenin tek yolunun ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği olduğu vurgulanmıştır.

Tek Gıda-İş Sendikası Genel Kurulu bugün toplanıyor

★ Genel Kurul Çalışma raporunda sendika yönetimine karşı çıkanların «bölücü» olduğundan ve bunların giderek etkili olduğundan söz ediliyor...

★ Çalışma raporunda sınıf sendikacılığının gıda işkolunda etkili olmaya çalıştığı vurgulanıyor.

İSTANBUL (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Tek. Gıda - İş Sendikası 4. Genel Kurulu bugün İstanbul'da toplanmaktadır.

Tek. Gıda - İş Sendikası 4. Genel Kuruluna sunulmak üzere sendika yönetimi tarafından hazırlanan 1975-1977 dönemi Çalışma Raporu'nda sınıf sendikacılığının ulusal düzeydeki ve işkolundaki gelişme boyutlarının ilerlediği kabullenilmekte, fabrikalarda ve şubelerde sendika merkezine karşı muhalif olanların ortaya çıktığı söylenmektedir.

Sendika yönetiminin çıkardığı Raporda «toplu sözleşme yapma, yetki istemlerimiz sırasında işyerlerinde ortaya çıkan bölme teşebbüsleri hemen hemen bütün merkez şubelerimiz bünyelerinde teşebbüs sahibi hareketin kuvveti Özellikle İstanbul'da bulunan Tekel Cibali oranında vukua» geldiği açıklanmaktadır. Sigara, Tekel Nakliyat ve Maltepe İstanbul Sigara Fabrikası işçilerinin sendika yönetimine karşı çıkması sendika yönetimi tarafından şöyle ifade edilmektedir:

«Özel Sektör işyerlerinde tesirsiz hâle getirilebilen bölücü hareketler bu kez devlet ve Kamu İktisadi Devlet Teşekküllerine ait işyerlerinde harekete geçirilmiştir.

Sigara Fabrikalarında çalışan üyemiz işçilerin çoğunluğunun kadın oluşu, sahtekârların bu kitle üzerinde etkin hareketlerini kolaylaştırmaktadır.»

Tek. Gıda - İş'in «evrimci» bir «siyasal görüş» içinde bulunduğu ve bunun «hür ve parlamenter sistem» için gerekli olduğu belirtilen raporda MİSK ve Hak - İş'i «faşist kuruluşların yan kuruluşu» olarak nitelemektedir.

Destekleme Hizmeti Ödeneğinden küçük bir grubun yararlandığı öne sürüldü

★ TEKEL ÇALIŞANLARI KÜÇÜK BİR GRUBA DAĞITILAN ÖDENEKLERİN TOPLU KONUT YAPIMINDA KULLANILMASINI ÖNERİYORLAR...

İSTANBUL, (İSTA)

Tekel'in tütün alımları sırasında görev yapanlara dağıttığı ve her yıl yaklaşık 50 milyon lirayı bulan «Destekleme Hizmet Ücreti» adlı ödeneklerden tekel içinde görev yapan küçük bir bürokrat grubun yararlandığı öne sürülmektedir.

Ocak 1961 yılında çıkarılan 196 sayılı «Ekici tütünleri satış piyasalarının desteklenmesine dair kanuna» dayandırılan ve 1975 yılında yayınlanan bir genelge ile yürürlüğe konan «Hizmet Ücreti Dağıtımına ilişkin Gümrük ve Tekel Bakanlığı talimatının Anayasanın eşitlik ilkesine ters olarak uygulandığı belirtilmektedir. Uzmanlar, sözkonusu bakanlık genelgesinde Destekleme Hizmet Ücreti adlı ödeneğin, «Tütün eksperleri ile Destekleme tütünlerinin alım bakım, işleme, sevk satış, yaprak tütün üretiminin planlanması ve tütün enformasyonu işlerinde veya bu işlerle ilgili hizmetlerde çalışmış, sorumluluk yüklenmiş memurlara ödenir.» kapsamını taşıdığını uygulamada ise bunun gerçekleşmediğini söylemişlerdir.

TOPLU KONUT YAPIMINA GİDİLSİN

Tekel çalışanları bu uygulamanın anayasanın eşitlik ilkesine ters düştüğünü belirtmişler, Devlet eli ile fert zengin etme politikasına son verilerek bu ödeneklerin tüm tekel çalışanlarının yararına kullanılmasını istemişlerdir. Tekel çalışanları her yıl 50 milyon lira tutan paranın, kurulacak bir kooperatif kanalı ile yada direk Genel Müdürlük kanalı ile Konut yapımında kullanılmasını istemektedirler. Tekel çalışanları böyle bir uygulamaya geçilmesi halinde tüm tekel çalışanlarının kısa sürede ev sahibi olabileceklerini belirtmektedirler.

İMZA TOPLANDI

Öte yandan Tekel çalışanlarından 1500 kadarının imzasını taşıyan konu ile ilgili bir dilekçenin Genel Müdürlüğe iletildiği öğrenilmiştir.

«Haklı Mücadelenizde Yanınızdayız» pankartlarıyla gelen Carlton işçileri Tarabya Oteli grevci işçileri tarafından büyük tezahüratla karşılandılar...

Tarabya grevine ziyaretler sürüyor

İSTANBUL, (İSTA)

DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası'nın 9 Mart 1978 günü başlatmış olduğu Tarabya Oteli grevini ziyaretler devam etmektedir.

Son olarak Charlton Oteli işçileri ellerinde pankartlarla Tarabya grevci işçilerini ziyaret etmişler ve mücadelelerinde başarılar dilemişlerdir.

Öte yandan Tarabya Oteli grevci işçileri şöyle konuşmuşlardır:

«Otelimiz İstanbul'daki benzer oteller içinde en ucuz olanıdır. Üstelik Emekli Sandığı ve bağlı kuruluşlar yetkilileri ile çeşitli devlet görevlileri burada çok cüz'i bir fiyatla, harcırahlarının yüzde 20'si karşılığında kalabilirler. Öyle ki, bir resmi görevli burada 2850 liralık kral dairesinde 20 liraya kalabilir. Tabi bayram, tatil gibi otelin doğal olarak dolu olacağı günlerde durum değişmez. Yine aynı indirim oranıyla yiyip içer, otelin her türlü kolaylığından yararlanabilir. Bunu sürekli olarak yapıyorlar da. Otelin bu türlü birçok gediklisi var. Bu durumda elbette otelin kârı düşük olur.»

Asil Çelik işçileri yemek boykotu yaptı

İSTANBUL (İSTA)

Gemlik'te kurulu Asil Çelik Fabrikası inşaatında çalışan 700'e yaklaşık işçi yemeklerin iyi çıkmaması nedeniyle önceki gün verilen yemekleri yememişler ve yemekleri idare binasının önüne dökmüşler dir.

Kemitaş işçileri jandarma kontrolü altında çalışıyor

★ 30 işçinin işten çıkarıldığı işyerinde işverenin yasadışı baskılarına karşı tepkiler sürüyor...

★ İşçiler, işten çıkarılan arkadaşlarının tekrar işe alınmalarını istiyor...

İSTANBUL (İSTA)

Samsun'da kurulu Kemitaş işyerinde çalışan toplam 115 işçinin sendikalaşmalarına karşı, işverenin yasadışı yollara başvurarak ilk etapta 30 işçinin işine son vermesi üzerine tepkiler devam etmektedir

DİSK Samsun Bölge Temsilcisi Sebahattin TOPUZ, konu ile ilgili olarak yeni bir açıklamada bulunmuş ve özetle şunları söylemiştir:

«Adı geçen işyerinde çalışan 115 işçi, Maden-İş Sendikamıza üye olmuşlardır. İşveren, işçilerin Anayasal sendikalaşma haklarına karşı çıkmış, fabrikayı kapatma tehdidinde bulunarak, 28.2.1978 günü Bölge Çalışma Müdürlüğüne verdiği raporda, fabrikayı kapattığını bildirmiştir. Ancak işçilerin sendikadan istifa etmediklerini görünce 30 üyemizi kanunsuz olarak işten çıkarmıştır. Gerekli yasal toplu sözleşme prosedürü tamamlanmış olup, işveren, önümüzdeki günlerde toplu iş sözleşmesine davet edilecektir.»

DİSK Samsun Bölge Temsilcisi Sebahattin Topuz, Kemitaş'dan çıkarılan işçilerin sendikal ve demokratik haklarının korunacağını belirtti. Topuz, işverenin bu türden uygulamalarının karşısında bütün önlemlerin alınacağını söylemiştir.

Bu gibi baskıların işçi sınıfının örgütlü mücadelesi karşısında gerilemeye mahkum olduğunu söyleyen Topuz, daha sonra işçilerin ekonomik ve demokratik haklarını alıncaya kadar mücadelelerinin devam edeceğini belirtmiştir.

Öte yandan, tüm sendikal ve sosyal haklardan yoksun oldukları için DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikasına üye olduklarını, bu nedenle, 30 arkadaşlarının işten atıldığını söyleyen Kemitaş işçileri, bugün ahır olarak bile kullanılamayacak durumda olan Kemitaş atelyelerinde kendilerinin jandarma kontrolü altında çalıştırıldıklarını ileri sürmüşlerdir.

İşyerinde çalışma koşullarının ağır ve sağlığı etkileyici şekilde zehirli olmasına karşı, kendilerine hiçbir koruyucu gıda maddesinin verilmediğini söyleyen işçiler, arkadaşlarının çoğunun sigortası olmadığına dikkat çekmişlerdir.

1977'de 31 bin traktör imal edildi

★ TRKTÖR İTHALATI ZİRAİ DONATIM KURUMU TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLECEK...

ANKARA (ANKA)

Türkiye'de 1977 yılında toplam 30 bin 814 traktör imal edildiği, 36 bin 836 traktör ithal edildiği hesaplanmıştır.

1977 yılında Türkiye'nin traktör üretim kapasitesinin ancak yüzde 45'i kullanılabilmiş, programlanan üretim kapasitesinin yarısında kalınırken, 50 bin adet olarak öngörülen ithalatta da 36 bin 836 olarak gerçekleşebilmiştir.

Traktör üretim durumu hakkında hazırlanan bir raporda, 1977 yılındaki gelişmeler hakkında şu bilgi verilmiştir:

«1977 yılında traktör sanayii programlanan üretim düzeyine erişememiştir. Traktör fabrikaları elektrik kesilmeleri, döviz yokluğu, hammadde sıkıntısı sonucu olarak üretimlerinin yüzde 40 oranıda azaltmak durumunda kalmışlardır. Yapılan program göre, 1977 yılında 100 bin adetlik bir talep öngörülmüştür. Bu talebin 50 bin adeti yerli üretimle 50 bin adedi de ithal yolu ile karşılanacak biçimde planlamıştı fakat ekonomik kriz nedeni ile ne üretim ne de ithalat gerçekleşebilmiştir.»

TRAKTÖR İTHALATI ZİRAİ DONATIM KURUMU TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLECEK

1978 yılı ekonomik programında, yıl içinde komple traktör ve traktör lastiği ithali ve dağıtımı ile Türkiye Zırai Donatım Kuru görevledirilmiştir. Programın bu konuya ayrılan bölümündeki tedbirler arasında şunlara yer verilmiştir:

«Zırai donatım kurumu traktör ithalatını gerçekleştirecek, dağıtımını ise kooperatiflerle işbirliği yaparak gerçekleştirecektir. İthal edilecek traktörler Türkiye'de yapılanlarla aynı marka ve modelde olacaktır.»

Programda traktör lastiği konusunda şu tedbir öngörülmüştür.

«Traktör lastiği ithalatı Türkiye Zırai Donatım Kurumunca, dağıtımı zırai donatım kurumu ve kooperatifler işbirliği ile gerçekleştirilecektir.»

Takım tezgahları imal eden yeni yatırımların teşvik edilmesi istendi

İSTANBUL, (İSTA)

TMMOB'ye bağlı Makina Mühendisleri Odası'nın 1977 dönemi «Takım Tezgâhları Komisyonu»nun hazırladığı yıl sonu çalışma raporunda; ileri teknolojik düzeyde modern takım tezgâhları imâl edecek yeni yatırımların teşvik edilmesi istenmiştir.

Sanayileşmenin temel ilkesinin makina yapan makinaların ileri düzeyde imal edilmesi olduğuna değinilen raporda, bunun da takım tezgâhları olacağı ileri sürülmüş ve bu konuda özetle şu görüşlere yer verilmiştir:

«Ancak takım tezgâhı imâli planlanırken 1977 Türkiye'sindeki gibi şuursuz ve montaja dayalı bir planlama ile değil, ulusal hedeflere göre planlanan dışa bağımsız, ileri teknolojik düzeyde bir planlama yapılmalıdır.»

Bunun için mevcut talebin büyük oranlarda artışını karşılamak amacı ile mevcut tesislerin belli bir süre içinde tevsi yatırımlarının teşvik edilmesi istenen raporda, bu amaçla yapılacak yeni teknolojik transfer anlaşmalarının dışa bağımlılığı azaltacak şekilde yapılabilmesi için kuvvetli kontrol mekanizmalarının da kurulması önerilmiştir.

Tüm Has-İş Sağlık Bakanlığında yasal kurallara uyulmasını istedi

★ FAŞİST KOMANDOLARIN İLERİCİLERE SALDIRMASI KINANDI

ANKARA (İSTA)

Tüm Has-iş Sendikası Genel Başkan Vekili Nihat Senel Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Yasaların işlediği bir kuruluş haline getirmek isteyen demokrasi güçlerinin yanında olduklarını açıklamıştır.

Nihat Senel bugün yaptığı yazılı açıklamada Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına MC'nin MHP li Bakanı Cengiz Gökcel tarafından usulsüz bir sınavla alındığı bildirilen komandoların şimdi kurumda terör estirerek orman yasalarını geçerli kılmak amacında olduklarını bildirmiş ve şöyle demiştir:

— «2 nci MC döneminde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına usulsüz bir sınavla alınan ve işyerine hiç uğramayan, sadece maaş almaya gelen faşist komandolar, yeniden imtihan edileceklerini öğrenince Bakanlık önünde gösteri yaparak Bakanlıkta gösteri yapan diğer ilerici demokrat personele saldırı düzenlemişlerdir. Bu kişilerin sınav istememeleri onların gerçekten yetersiz ve yeteneksiz kişiler olduklarını şimdiden göstermiştir. Yasaları uygulamak isteyen Bakanı müsteşarı ve diğer yöneticileri istifaya çağırmaları ise bu kurumda orman yasalarını egemen kılmak istemelerindendir.»

Eğitim

(Baştarafı 1'de)

önlemleri almıştır. Atatürk Eğitim Enstitüsü'nün yeni atanan Müdürü Mustafa Sungur Orhon kendisi ile görüşen İSTA muhabirine okulda alınan güvenlik önlemlerinin şimdilik yeterli olduğunu ve kayıt için başvuran binlerce öğrencinin kayıt işlemlerinin tamamlanabilmesi için okul idaresi olarak Cumartesi, Pazar günleri de çalışabileceklerini ifade etmiştir.

Eğitim Enstitüleri'nde ön kayıtlar 20 Mart günü sona erecek, daha sonra Resim, Müzik ve Beden Eğitimi bölümlerine kayıt yaptıran öğrencilerin yetenek sınavları başlayacaktır. Bu bölümlerde kesin kayıtlar 29-31 Mart diğer bölümlerde ise 27-31 Mart tarihleri arasında yapılacaktır.

ANKARA'DA

☆ Milli Eğitim Bakanlığına bağlı iki ve üç yıllık Eğitim Enstitülerinde son iki öğretim yılı için Ankara'da ön kayıtlar dün başlamıştır. Kayıtlar 20 Mart günü sona erecektir.

Öte yandan Ankara iki yıllık Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne **Ali Rıza Kayaalp**, Müdür Yardımcılıklarına da **İsmail Erdemir, Selçuk Soydan, Erdal Çalı, Çetin Turan, Abdullah Bahçeci** ve **Vahdet Gayret** getirilmişlerdir. Bilindiği gibi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Eğitim Enstitülerinde can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünü sağlayabilmek amacıyla bütün yöneticiler değiştirilmişti.

Ankara'da bulunan Eğitim Enstitülerinde dün başlayan ön kayıtlara öğrenciler tarafından gösterilen ilginin fazla olduğu bildirilmiştir. Gazi Eğitim Enstitüsü ve Ankara iki yıllık Eğitim Enstitüsünde gerekli bütün önlemlerin alındığını bildiren yetkililer eğitimin düzenli sürebilmesi için bütün çabayı göstereceklerini söylemişlerdir.

ESKİŞEHİR EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Bir süre önce değiştirilen 7 lise müdüründen sonra, Eskişehir Eğitim Enstitüsünün de tüm yöneticisi kadrosu değiştirilmiştir.

Eskişehir Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne Orhan Musa Çelik atanırken, Milli Eğitim Bakanlığı kararı ile aynı okulun müdür yardımcılıkları ve öğretmenliklerine de Ercan Bayraktar, Selahattin Öztürk, Yılmaz Gelegen, Turan Kılıç, Metin Özden, Ali Özkan, Hüseyin Kenar, Fatih Yücel, Beyhan Pekün, Hasan Bayram, Meral Tarhan ve Ali Güven atanmışlardır.

POL-DER

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

konuşmasını özetle şöyle sürdürmüştür:

«Geçmiş dönemlerde halkın polis'e güvensizliği artmışsa bunun sebebi, polis'in taraflı yönetilmesi, tarafsız görev yapmasının önlenmesidir. Bu dönemde, özellikle POL-DER üyeleri kıyılmış, görev yapamaz hale getirilmişlerdir. Dün tün. bu yapılanlar sessiz kalan sağcı basın ve gerici çevreler bugün, POL-DER üyelerinin kilit noktalara getirildiklerini söylemektedirler.

Sözü edilen basın ve çevreler, POL-DER'in bu hükümet döneminde atamalar yaptırdığını, listeler hazırladığını iddia etmektedirler. Ülkemiz bugün demokratik bir ortama girdiği halde bu durum halen değiştirilmemiştir.

POL-DER TARAFLIDIR

Parlamento'da POL-DER'in taraflı olduğunu iddia edenlere de cevabımız: Evet POL-DER taraflıdır. Neden mi taraflıdır? Polisi siyasi çıkar ve küçük hesap'ları uğruna araç ve baskı unsuru olarak kullanan politikacı, yönetici ve kuruluşlara karşı taraflıdır. Onların polis örgütü içine sızdırdıkları ve sızdırmakta oldukları militanlara karşı taraflıdır. Temel hukuk ilkeleri, Anayasa ve yasalardan taraflıdır. Atatürk devrimlerinin düşmanlarına karşı taraflıdır, bu taraflılık POL-DER'in faşizm karşısında tarafsız olduğu anlamına gelmez, çünkü faşizm, tüm çalışanların düşmanı ve bir insanlık suçudur.

Mersin Halkevi Bombalandı

(Baştarafı 1'de)

rasında tabanca da kullanan Maocular bir öğrenciyi çeşitli yerlerinden yaralamışlardır.

★ Daha önce komandolar tarafından sık sık tehdit edildiği ve dövüldüğü bildirilen Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi müstahdemlerinden Mehmet Karaman evinde dinamit bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alınmıştır. Emniyet yetkilileri Çorum, Sungurlu Emniyet Amirliğinden yapılan bir ihbara göre evde araba yapıldığını öne sürmüşler ve iki adet patlamaya hazır dinamit bulunduğunu söylemişlerdir. Mamak Misket Mahallesi 102 numarada oturmakta olan Karaman'ın yakınları da bunun komandoların bir iftirası olduğunu belirtmişler daha önce de ilerici olması nedeniyle tehdit edildiğini ve dövüldüğünü söylemişlerdir.

★ Önceki gün saat 00.20 sıralarında Atapark Mahallesinde bulunan Akıncılar Derneği, Keçiören Şubesine kimlikleri saptanan kişiler tarafından patlayıcı madde atılmıştır. Yetkililer patlama nedeniyle binanın camlarının kırıldığını bildirmişler soruşturmanın sürdürüldüğünü söylemişlerdir.

★ Aydınlıkevler Lisesi öğrencileri dün okul çıkışında komandoların, öğrencilere saldırmak amacıyla okul çevresini sardıklarını belirtmişler, can güvenliklerinin kalmadığını belirterek, faşistlerin işgali altında bulundurulan Yıldırım Beyazıt Yurdu ile Ülkü Ocaklarının kapatılmasını istemişlerdir.

İZMİR'DE

★ TARİŞ'in Bornova'daki Üzüm İşletmelerinde bir işçiyi taş ve sopalarla yaralamışlardır.

Emniyet Amirliğinden verilen bilgide, olay işe girmek isteyen işçilerle bunları engelleyen komandolar arasında meydana gelmiştir.

ESKİŞEHİR'DE

★ Eskişehir'in Deliklitaş semtinde bulunan ve ilerici yayınlar satan bir kitabevine bilinmeyen kişilerce gece patlayıcı madde atılmıştır.

Patlama sonucu özellikle ilerici yayınlar satan ve Seyfi Akman'a ait olan İleri Kitabevi'nin vitrini parçalanmış ve dükkânda hasar meydana gelmiştir.

İlgililer, patlayıcı madde atanların kimliklerinin saptanmasına ve yakalanmasına çalışıldığını bildirmişlerdir.

★ Eskişehir'de ilerici öğrencileri tehdit eden iki komando tabanca ile yakalanmış ve ilk duruşmaları sonucu tutuklanmıştır.

Ziraat Bankası'ndan Kredi ve Yurtlar Kurumu kredisini almak için bekleyen bir grup ilerici öğrenciyi tabanca ile tehdit eden Nihat Yıldız adlı komando ilerici öğrencilerin şikâyeti üzerine yakalanmıştır.

MERSİN'DE

★ Mersin'in Cumhuriyet Caddesinde bir iş hanının dördüncü katında bulunan Halkevleri binasına patlayıcı madde atılmış, Merzifon Öğretmenler Birliği, Mersin Yardımlaşma Derneği ve Bahçelievler Arsa Yapı Kooperatifi hasar görmüştür. İSTA ajansı muhabirlerinin verdiği bilgiye göre Cumhuriyet Savcılığı olayda «saniyeli dinamit» kullanıldığını saptamış ve soruşturmanın sürdürüldüğünü söylemiştir. Yetkililer olayda yaralanan ya da ölen olmadığını bildirmişlerdir.

SAMSUN'DA

☆ Samsun Devrim Lisesi önünde, okuldan çıkan ilerici öğrencilere silah ve sopayla saldıran faşistler iki öğrenciyi yaralamışlardır. Olay sonrasında bir faşist tabancayla yakalanmış, ve gözaltına alınmıştır.

BALIKESİR'DE

☆ Necati Eğitim Enstitüsüne kayıt olmak isteyen Oktay Maden adında bir öğrenci kimlikleri belirsiz bir grubun okul içinde saldırısına uğrayarak zincir ve sopayla dövülmüştür.

Sovyetler

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Ankara'ya gelmiştir. Türkiye ile Sovyetler Birliği Ticaret Heyetleri arasındaki görüşmelere bugün Ticaret Bakanlığında başlanacaktır.

Ticaret Bakanlığı Danışmanlarından Turgut Çarıklı Başkanlığındaki Türkiye Heyetiyle görüşecek olan Sovyetler Birliği Asya ülkeleri ile ilgili Ticaret Dairesi Başkanı Kisilov Başkanlığındaki Sovyetler Birliği Heyeti'nin bu yıl içinde yapılacak ticaret kapsamının 250 milyon dolar düzeyine çıkartılmasını isteyeceği bildirilmektedir.

Öğrenildiğine göre Sovyetler Birliği Ticaret Heyeti Türkiye ile görüşmelerinde petrol ve elektrik sorunlarının yanısıra gübre satışı konusunun da ele alınmasını isteyecektir. Öte yandan Sovyetler Birliği Heyetinin Türkiye'den bugüne dek almakta olduğu geleneksel ihraç maddeleri dışında başta volfram ve deri ürünleri olmak üzere bazı endüstriyel maddeler almak isteyeceği kaydedilmiştir.

KÖPRÜLÜLER'İN SÖZLERİ

Ticaret Bakanı **Teoman Köprülüler**, Sovyet'e Birliği'nin resmi TASS Ajansına verdiği demeçte, **«Sovyetler Birliği ile memleketimiz arasındaki yakın komşuluktan doğan her alandaki iyi ilişkilere paralel olarak ticari ilişkilerin de arttırılmasına hükümetimiz kararlıdır»** demiştir.

Siyasi

(Baştarafı 1'de)

rüşülmesini sağlamak için olağanüstü olarak toplantıya çağırılmışsa da toplantıda çoğunluğun bulunamaması nedeniyle görüşme yapılamamıştır. Teklifin Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından onaylanması halinde MSP Genel Başkanı Erbakan hakkında Yargıtay Başsavcısının istemi üzerine yürütülen tahkikat durdurulmuş sayılacaktır.

MHP'li Gökçek

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

rulu üyesi Aydoğan Gezer sağlık sorununun gerçek anlamda ancak sosyalist bir düzende çözüme ulaşabileceğini söylemiş, **«kapitalist toplumun insan sağlığını insanca ele alması yapısı gereği mümkün değildir»** demiştir. MHP'li eski Sağlık Bakanı Cengiz Gökçek ise Türk milletinin sağlık konusunda «kendisine dönmesi» gereğinden sözederek grevli ve toplusözleşmeli sendikal haklara karşı olduklarını açıklamıştır.

Dışişleri

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ABD ilişkileriyle ilgili yeni durum hakkında bir açıklama yapmayacağını, bu beklemenin nedeninin ambargonun kaldırılması için kongreye Nisan'ın ilk haftasında başvuru'ması halinde konunun ancak 15 Mayıs'a doğru açıklığa kavuşabilmesi olduğu da alınan bilgiler arasındadır.

Dışişleri **Carter'ın** ambargo konusunda savsaklama tavrı içinde olduğu, örneğin Başkan **Ford** ambargonun kaldırılması isteğini hemen kongreye sevkettiği halde **Carter'ın** şimdiye kadar ambargo konusunu kongreye sevkedeceğini söylemekle yetindiği, Carter yönetiminin konuyu askıya aldığı görüşündedir.

Öte yandan Dışişleri Bakanlığı sözcüsü **Üner**, ABD açıklaması konusundaki bir soruyu cevaplandırırken **«Sayın ABD Dışişl ri Bakanı Cyrus Vance'ın sözleri gayet açıktır. Bir yanlış anlama olduğu izleniminde değiliz»** şeklinde konuşmuştur.

Bu arada Mayıs sonundaki NATO zirvesinde gerçekleşmesi planlanan **Ecevit - Karamanlis** görüşmesine kadar birkaç hafta içinde toplanarak uyuşmazlık konularına somut çözüm yolları bulunması olasılıklarını **«olgunlaştırmaya»** çalışacak **«teknik heyetlerin»** Dışişleri Bakanlıkları Genel Sekreterleri düzeyinde yapılacak ve Türk heyetine **Şükrü Elekdağ'ın** başkanlık edeceği belirtilmektedir. Ancak dışişleri çevreleri, toplantının kesin tarihi ve yerinin henüz saptanmadığını bildirmektedirler.

Süt

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Fiyat Kontrol Komiteleri Koordinasyon Kurulu Başkanlığını da yapan **Sükan**, İzmir Valisi Necdet Calp'a bu konuda kesin emir verdiğini söylemiş, şöyle demiştir:

«— Üç günden beri yaptığımız toplantılarda kuruluş ve müesseselerin kendi başlarına zam yapamayacaklarını savunmuş, fakir fukaranın ekmeği ile oynayanların, gıda maddelerine usulsüz zam yapanların ensesinde olduğumuzu söylemiştik. Bugün özel sektöre ait bir süt fabrikası ile deterjan işletmesinin mamüllerine zam yaptığını gazetelerden okudum. Durumun incelenmesi, tahkikat yapılması için sayın İzmir Valisine emir verdim. Zam neye istinadan yapılmıştır, oranı uygun mudur? Kimden izin alınmıştır? Bu durumların aydınlığa kavuşması için zam kararını geçici olarak durdurdum.»

ODTÜ'den

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

cesan zorunlu izinli sayılarak işlerine son verilen faşist komandoların halen maaşlarını almaya devam ettiklerini bildirmiş, bunlardan 115'inin YSE'de işe girdiklerini ve çift maaş almaya devam ettiklerini söylemiştir.

ODTÜ Rektörlüğünün halen vekâletle yürütülmesinin çeşitli sorunlara yolaçtığını bildiren **Yücesan**, Mühendislik Fakültesi Dekanı ile iki Rektör Yardımcısının anti-demokratik yollarla işbaşına geldiklerini belirtmiş görevlerinden alınmasını istemiştir.

ODTÜ'de eğitimin bütün engelleme girişimlerine rağmen aralıksız sürdüğünü bildiren **Yücesan**, işçisi, öğretim üyesi ve öğrenciler ile birlikte eğitimin devam etmesi yolundaki dayanışmalarını sürdüreceklerini belirtmiş özetle şunları söylemiştir:

«Üniversitemiz yeni bir yasaya göre yeniden düzenlenmelidir. Bu düzenlemeyi yaparken şunlara dikkat edilmelidir:

1) Yeni düzenleme, kesinlikle 1750 sayılı yasaya da ona paralel nitelikte başka bir yasaya tabi olmamalıdır.

2) Yeni düzenleme için mutlaka Üniversite kamuoyunun, öğretim üyelerinin, öğrencilerin ve işçilerin görüşü alınmalıdır.

Biz, öğrenciler olarak yeni yasanın özerk ve demokratik Üniversite ilkelerine dayalı olmasını zorunlu görüyoruz. Bilimsel çalışmaların verimliliği, düzenli bir eğitim ve öğretim ortamının kurulabilmesi için bu nokta önem kazanmaktadır. Bizce, yeni yasanın dayanacağı temel ilkeler şunlar olmalıdır:

1) Mütevelli Heyeti Sistemi kaldırılmalı. Üniversitenin Bölüm Esası üzerine oturan niteliği korunmalıdır.

2) Üniversitenin tüm unsurları —öğretim üyeleri, öğrenciler ve işçiler— yönetime katılmalıdır. Tüm akademik ve idari yöneticiler seçimle gelmelidir.

3) Tam anlamıyla mali ve idari özerklik sağlanmalıdır.»

Genç

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

CHP İzmir Milletvekili **Süleyman Genç** yeni hükümetin çalışmalarını sürdürdüğünü belirterek, **«Sizden doğru bilgiyi, gerçekçi bilgiyi götürmek istiyorum, Türkiyeli işçilerin gerçek hayatlarını oraya aktarmak istiyorum, yeni hükümetin başı ve yeni hükümetin politik anlayışı yurt içinde ve yurt dışında emekçi halkımızın çıkarlarından yanadır. Tenkitleri o doğrultudadır ve o doğrultuda olacaktır.»** demiştir.

CHP İzmir Milletvekili **Süleyman Genç, Münih'te** temizlik işlerinde çalışan Türk işçilerini görev yerlerinde ziyaret ederek görüşmüş daha sonra Alman Sosyal Parti temsilcileriyle bir görüşme olanağı bulmuştur.

Ortadoğu Savaşın Eşiğinde

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

bin kilometrekarelik bir alanda tek bir Filistinliyi bile sağ bırakmayacaklarını belirtmişlerdir.

Filistinlilerin ve Lübnan'daki yurtsever güçlerin, İsrail saldırısına karşı savunmaya geçtikleri, Güney Lübnan'da çok kanlı sokak çarpışmaları olduğu haber verilmiştir. Bölgedeki Filistin gerillalarının Suriye El Saika gerillaları tarafından desteklendikleri açıklanmıştır.

Saldırının başlamasından bir süre sonra Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri **Yasser Arafat**, bütün devlet başkanlarına ve krallara birer mesaj göndererek, İsrail tarafından Filistin direnme hareketine ve Filistin halkına yöneltilen saldırı karşısında sorumluluklarının gereğini yapmalarını istemiştir.

SURİYE TARAFINDAKİ GELİŞME

Çeşitli ajanslar tarafından bildirildiğine göre, cephe hattının 100 kilometreyi bulduğu ve Filistinlilerin çarpışa çarpışa kuzeye doğru çekildikleri gözlenmektedir. El Litani Nehrinin kuzeyine doğru çekilen Filistinlilerin, İsrailliler tarafından izlendikleri ileri sürülmüştür. Söz konusu nehrin kuzeyinde Suriye birliklerinin mevzilendiklerini ve İsrail askerlerinin buraya geldikleri zaman ne şekilde karşılanacaklarının merak edildiği bilinmediği belirtilmiştir. Suriye'nin Libya'daki Direnme Cephesi zirvesinde Filistinlilere karşı topyekun bir saldırı olduğu takdirde, İsrail'e karşı savaşa gireceği yolunda bir taahhüt altına girdiği açıklanmıştır.

Bu arada Damur bölgesinde bulunan Suriye uçaksavarlarından İsrail uçaklarına ateş açıldığı ileri sürülmüş, ancak bu şimdiye dek kesinlikle doğrulanmamıştır.

BM'DE KINANDI

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Birleşmiş Milletler nezdindeki temsilcisi **Mehdi Terzi**, saldırıyı sert bir dille kınarken, bu saldırının geniş çaplı bir savaşa yol açabileceğini söylemiştir. Yine FKÖ tarafından yapılan açıklamada, saldırının Güney Lübnan'da 67 kilometrelik bir hat üzerinde geliştiği ve güneydeki Sayda bölgesinde Filistinlilerin kahramanca çarpıştıklarını bildirmiştir.

FKÖ'nün açıklamalarında, Güney-Lübnan'ın 1973 savaşından bu yana ilk kez bu çapta kanlı çarpışmalara sahne olduğu belirtilmiş ve şöyle denmiştir: «İstilacı İsrail askerlerinin sayısı 25 binin üzerindedir. Saldırı, belli başlı beş nokta üzerinde toplanmıştır. Bunlardan birisi de Raşidiye mülteci kampının çok yakınlarındadır. Ayrıca kampa ateş açılmaya başlanmıştır. İsrail uçakları, çok sayıda sivilin yaşadıkları kampa denizden ve havadan bombardımana başlamışlardır.»

LÜBNAN BAŞBAKANININ AÇIKLAMASI

İsrail Birlikleri tarafından işgal edilen Lübnan'ın Başbakanı **Selim El Hoss**, İsrail saldırısının hiçbir hakka dayanmadığını söylemiş ve bu saldırıyı şiddetle kınadığını açıklamıştır. **Hoss**, tüm dünya ülkelerini de aynı doğrultuda davranmaya çağırmıştır.

Hoss, İsrail'in ülkesini bir şamar oğlanına döndürdüğünü belirtmiş ve Arap Barış Gücüne karşı çıkmasının olumsuz sonuçlarına işaret etmiştir.

Bu arada Lübnan Cumhurbaşkanı Elias Sarkis'in ABD'nin Lübnan Büyükelçisini çağırdığı ve saldırının durdurulması için ABD'den baskı yapmasını talep ettiği açıklanmıştır.

SALDIRIYI İLK KEZ AMERİKAN TELEVİZYONU VERDİ

İsrail'in giriştiği kanlı saldırıyı ilk kez Amerikan CBS Televizyonunun yayınını keserek verdiği bildirilmiştir.

Irak Radyosunun BBC'ye dayanarak verdiği habere göre, İsrail Başbakanı Begin, saldırı başlamadan önce ABD Başkanı **Carter**'e bir mektup göndermiştir. İsrail'in Washington Büyükelçisi aracılığıyla Dışişleri Bakanı **Vance**'e verilen mektupta, saldırının ana hatlarının açıklandığı ileri sürülmüştür.

Ajanslar, saldırıdan Carter'ın haberinin bulunduğu yolunda yorumlar yaparken, Beyaz Saray ve ABD Dışişleri Bakanlığı bir açıklama yaparak, İsrail'in bu saldırının Amerika'ya önceden bildirilmediğini kaydetmiştir. Açıklamada, gelişmelerin yakından izlendiği ve anında Başkan Carter'a rapor verildiği belirtilmiştir.

Adının açıklanmasını istemeyen bir Dışişleri yetkilisi ise, İsrail'in nereye kadar ilerleyeceğinin Amerika açısından önemli olduğunu kaydetmiştir. Amerikalı yetkili, Arap Barış Gücü askerlerine saldırılmaması, sivil halka zarar verilmemesi halinde, İsrail Hükümetinin giriştiği «Temizleme Harekâtı»nın Ortadoğu açısından fazla zarar vermeyeceğini söylemiştir. İsrail'in işgal ettiği topraklardan geri çekilmemesi halinde Amerika'nın tavrının ne olacağı yolundaki soru ise, ABD yetkilileri tarafından yanıtsız bırakılmıştır.

MISIR BASINI ATEŞ PÜSKÜRÜYOR

Mısır Hükümeti yetkilileri, İsrail'i geçen hafta sonunda yapılan Filistin baskınına tepki göstermemesi yolunda Begin Hükümetine yapılan uyarının dikkate alınmamasını eleştirmişlerdir. Mısır Hükümeti yetkilileri, bu durumda Ortadoğu'daki görüşmelerin çıkmaza gireceğini de sözlerine eklemişlerdir.

Bu arada Kahire basını Begin'e ateş püskürmektedir. Gazeteler İsrail Başbakanından **«yeni Hitler»**, **«Kana susamış tedhişçi»** olarak bahsetmektedir.

İsrail Savunma Bakanı **Ezer Weizmann**, Güney Lübnan'ın İsrail Birlikleri tarafından işgalinden sonra yaptığı açıklamada, **Begin** Hükümetinin niyetinin işgal olmadığını, yalnızca Filistinlileri yok etmeyi düşündüklerini ve bu arada sivillere dokunmayacaklarını ve Suriye Barış Gücü askerlerine de saldırmayacaklarını ileri sürmüştür.

Sovyetler Birliği Resmi Haber Ajansı TASS, İsrail'in Güney Lübnan'a düzenlediği askeri harekâtı «Açık bir saldırganlık ve işgal hareketi» olarak nitelemiştir.

TASS'ın haber - yorumunda şu ifade kullanılmıştır: «İsrail Ordusunun zırhlı birlikleri, Hava Kuvvetlerinin desteği altında Lübnan'ı işgal etmiş ve Filistin kamplarını bombalamaya başlamıştır.

Aynı zamanda bir İsrail Kuvveti de Sayda ve Sur Limanları arasında karaya çıkmıştır. İsrail hücum botları denizden sürekli olarak Sur Limanı'nı top ateşine tutmaktadırlar. Bu arada zırhlı bir İsrail Birliğinin Sur'un beş kilometre uzağına çıktığı, verilen haberler arasındadır. İsrail yetkililerine göre, harekâtın amacı Filistin Gerilla Üslerini yoketmektir. Bu arada dikkati çeken bir nokta, İsrail Birliklerinin bölgeyi iki gün süreyle işgal ettikleri 1972 yılından bu yana Güney Lübnan'a saldırılarını arttırdıkları ve şiddetlendirdikleridir.

«Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, Lübnan'a saldıran düşman, büyük ölçüde can ve silah kaybı vermiştir.»

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş.
adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım.Yayın AŞ. Tipo Tesisleri
BASKI: Güneş Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurtdışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika'da eğitim-öğretmen

Öğretmen Okulları'nın 130. kuruluş yılı kutlanıyor...

Bugün, 16 Mart, Öğretmen Okulları'nın 130. kuruluş yılı. İlköğretmen Okulları, «Batılılaşma» yani özünde kapitalistleşme sürecinin başlangıçlarında, 1848 yılının 16 Mart'ında kurulmuştu. Aradan 130 yıl geçti. Türkiye'de eğitimin hâlâ sorun olarak kaldığı; nüfusumuzun neredeyse yarısının hâlâ «kara cahil» olduğu, eğitim olanaklarından hâlâ toplumun küçük bir azınlığının yararlandığı biliniyor. Son yıllarda, büyük bir tehlike sayılması gereken **«Öğretmen Okullarının faşistleştirilmesi»** çabaları da işin bir başka yüzü...

Öğretmen Okulları'nın kuruluşlarından 130 yıl sonra neredeyiz

İbrahim Osmanoğlu

Öğretmen okullarının kuruluşunun 130. yılındayız. 130 yıl toplum yaşamında küçümsenecek bir zaman parçası değildir. Ama bizim toplumumuzda zaman kavramının pek önemi yok nedense. Bunun önemini kavratamamışız insanımıza. Eğitememişiz daha doğrusu.

16 Mart yani, Öğretmen Okullarının kuruluş günü, ister istemez eğitim - öğretim problemini ve eğitim - öğretim kurumlarının en önde geleni, öğretmen okulları olgusunu çıkarıyor karşımıza.

Gerçekte insanlar toplum haline geldikten sonra karşılarına eğitim öğretim problemi çıkar. «Efendim, eğitim dediğin de ne? Nihayet bir üst yapı kurumudur. Önemli olan alt yapıdır. O değişmedikçe sonuç alınmaz. Çünkü üst yapı kurumlarını belirleyen temel ekonomik yapıdır.» biçiminde ucuz lafları çok duyduk. Hem de sözümona solcuların dilinden.

Hiç de öyle değil. Sihirli değnekle mi değiştireceksin toplumun ekonomik yapısını. İnsana, insan gücüne inanıyor muyuz? Toplum düzenini değiştirecek, daha ileri, uygar, demokratik, insanca yaşanılan bir toplum düzenini kuracak olan insan değil midir? Bu özlenen düzeni işçi sınıfı önderliğinde getirmek bir yerde bilinç işidir, bilinçli bir savaşım işidir. Bu bilinci, bu savaşım bilincini insanlara ancak eğitimle vermek olasıdır. Eğitimin önemi de işte burda yatar.

Gerçekte el sürülmemiş, işletilmemiş, ekonomik sürece sokulmamış bir maden rezervi ile eğitilmemiş toplum ve onun insanı arasında fark yoktur.

Doğa-insan bir bütündür. Eğitim yoluyla insanı doğadan belli koşullar içinde ayırıp onu, doğanın onurlu bir ögesi haline getirmek gerekir. Bu yolla insan doğaya egemen kılınabilir. Sosyal etkileşim çemberi içinde (aileden toplumun genel kültürüne) kişinin ölümüne dek eğitim gündemden düşmez. İnsan ve toplumun doğaya karşı savaşımı, insanın varolduğu ve toplum olarak örgütlendiği günden beri sürmektedir. Ancak bu savaşımı insan tek başına veremediği içindir ki toplum olarak örgütlenmiş ve tarih süreçlerini başlatmıştır. Bu andan itibaren de «eğitim» aracını kullanmıştır.

Bir toplumun en yüce görevi kendi insanını eğitip yetiştirmesi, onu bilinçli ve onurlu bir öğe haline getirmesidir. Eğitim, toplum adına daha ileri mevzilere varmak için kişiye sistemli, düzenli, kuram - eylem birlikteliği içinde akılcı bir müdahaledir. Hiç müdahale olmasa da bir gelişme ve değişme olur. Ancak ortaya acayip bir yaratık çıkar. Bu «yaratık»lardan oluşan toplumlar, kısa sürede sömürü ağının içine düşerler. Çünkü bu tür toplumun bireyleri bilimin ve çağdaş düşüncenin öz olduğu bir eğitimle eğitilmedikleri için teslimiyetçidirler, sorumsuzdurlar. Kolayca yönetilirler. Koşullandırılmış beyinleriyle sürü durumundadırlar. Örnekleri çok. Eğitilmiş İngiliz askerleriyle, uyutulmuş Hindistan halkı 20. yüzyıla dek yanyana yaşadılar. Yüzyıllar boyu Hindistan halkı, bilinçsizliğin ve bilgisizliğin doğal sonucu ağır bir sömürü çemberi içinde yaşadı. Çin halkı, Osmanlı halkı da öyle. Bugün Türkiye Toplumu da öyle.

Burda suçlu olan insanlar ya da toplumlar değil. Egemen sınıflar ve onların siyasal iktidarlarıdır. Sömürgecilerin verdiği eğitim salt kendi aşağılık çıkarlarını sürdürecek, bağımlı, köle bir toplum yaratmayı amaçlıyor. Kurtuluş savaşları çağına dek ileri kapitalist toplumlar, eğitim olanaklarından yoksun, ya da ters uygulandığı ülkelerde kendilerine bağımlı «komprador», «özel eğitilmiş» zümreler yarattılar... ve düzenlerini korudular, koruyorlar da.

130 YILDA NE YAPTIK

Öğretmen Okullarının kuruluşu üstünden 130 yıl geçmek üzeredir. Bu uzun zaman dilimi için de ne yaptık, ne yapıyoruz? Doğal kaynaklarımız, insanımız, kültür ve eğitimimiz ne durumda? Bunların tümünü burda deşmek, irdelemek kuşkusuz olanaksız. Ayrıca bir ülkede eğitim politikasını siyasal iktidarların politikası belirler. O siyasal iktidarlar kimden yanadır, kimin güdümündedir? Bu belirler herşeyi. Yapılan eğitimin işlev ve içeriğine bakıldığında da bu ortaya çıkıyor zaten.

Ülkemizde hangi siyasi iktidar gerçek anlamda işçiden, yoksul halktan yana olmuştur? Gitmiş midir, gidebilmiş midir köklü düzen değişikliklerine. (Bazı dönemlerde bir takım reformist hareketlerin dışında.)

Düzen, sömürü düzenidir. Bu sömürü düzeni egemen güçlerin işine yaramaktadır. Bunun devamını sağlamada en etkili yolda eğitimdir. Öyleyse uyutucu gerici, ırkçı, şoven bir eğitimle koşullandırmak gerekir insanları. Bunun başarılması ekonomik alandaki sömürünün devamını sağlayacaktır. Yapılacak şey: geniş halk yığınlarını eğitimsiz bırakmak, eğitilenleri de kul, köle ve teslimiyetçi yetiştirmek. Bizde de yapılan yapılmakta olan bu.

Bugün, 42 miyonu aşkın insanımızın yarısına yakını «ilkokul aydınlığından» bile yoksun. İki milyonu aşkın ilkokul çağındaki çocuğumuz okulsuz ve öğretmensiz. Mezarlarda dahil 60 bine yakın kırsal alandaki yerleşme merkezlerinden 37310 unda ilkokul var. Kentlerimiz ve kasabalarımızdaki okul sayısı 3750 dir. Bu kurumlarda calışan öğretmenlerin sayısıda 101162.

Yukarıya alınan rakamlar Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü'nün çıkardığı son rakamlar. Yine aynı istatistiklere göz atalım.

ORTA ÖĞRETİM:

Orta Okullar (Resmi kolejler akşam ortaokulları, muhtelif gayeli ve yatılı bölge orta okulları, sağır ve kör orta okulları, özel orta okullar dahil) toplam 2055.

Liseler: (liseler, resmi kolejler. Akşam liseleri. Özel liseler dahil) toplam 611.

Resmi ve özel orta okullarda çalışan öğretmen sayısı 25584, resmi ve özel liselerde çalışan öğretmen sayısı 12374 tür.

Yine aynı istatistikde İlköğretmen Okullarının sayısı 89, bu kurumlarda çalışan öğretmen sayısıda 2809 olarak gö[...]rilmiş. 89 İlköğretmen okuluna k[...] İmam Hatip Okullarının say[...]da 71. (Bilmiyorum ama, şimdi belki de, 100'ü aşmıştır. Manevi kalkınma kolay mı ya?)

130 yıllık geçmişine rağmen Öğretmen Okulları çağdaş birer eğitim kurumu haline getirilmemiş tam tersine sürekli olarak bu danmış, yozlaştırılmıştır. Bilgi taşıyıcı olan öğretmenin uyandırma ve bilinçlendirme görevi engellenmiş, ilerici - devrimci olan öğretmenin başı dertten hiç kurtulamamıştır.

Türkiye Milli Eğitimi'nin, toplumumuzun öz yapısına uygun ilerici kurumları, Köy Enstitülerini açan siyasi iktidar, yine kendi eliyle, egemen güçlere boyun eğerek bu kurumların kapısına kilidi asmıştır.

Öğretmen Okullarına gidenlerin büyük çoğunluğu yoksul halk çocuklarıydı. İlkokullara dayalı 7 yıllık ve orta okullara dayalı 4 yıllık öğretmen okullarının sonu da ortada. C.H.P. - M.S.P koalisyonunda, C.H.P.'li Milli Eğitim Bakanı M. Üstündağ döneminde bu kurumlar öğretmen liselerine dönüştürülerek ortadan kaldırıldı. O, resim seminerleri, müzik seminerleri nerde şimdi? Halaylar, bozlaklar, çın çın öten mandolin sesleri... sustu, susturuldu. Bu, gerçekde, bilinçli ya da bilincsiz olsun yoksul halk çocuklarının umuduna indirilen soğuk bir balta idi. 17 Nisan'a edenlerin, 16 Mart'a ettikleriydi daha doğrusu

Sonrası malum. 1. ve II. kanlı M.C.'nin öğretmen yetiştiren kurumları faşistleştirme girişimleri... Başarılı da oldu sayılırlar Gerici, ırkçı, şoven içerlikli eğitim politikası ve onu pompalayan o yüz karası ders kitapları. Öğretmen yetiştiren hiçbir kurumda, bırakın ilerici, devrimci olanı demokrat olan öğretmeni bile barındırmadılar. «İktidarın yolu okullardan geçer» diyen faşist zihniyet kendine göre öğretmen istiyordu. Bunu başarsaydı, faşizm iktidar olacaktı. Şimdilik bu bela savulmuş gibi.

Bakalım son Ecevit hükümeti (iktidar olursa) ne yapacak?

Gerçekten çağdaş, ilerici, demokratik, devrimci bir eğitim politikasını toplum yaşamına getirebilecek. Halk çocuklarının umuduna inen soğuk baltaların yaralarını sarabilecek mi?

Dünü çok gerilerde bırakan, işçi sınıfının önderliğinde bilinçli savaşımını sürdüren, sürdürecek olan bu günkü öğretmen halkı adına bunu istiyor, bunu bekliyor

karalama defteri

«Bu hafta şunu yazmamız gerekiyordu: Kış dönemi soğuk bir dönemdir. Ama Tanrı sıcak giysiler yollar.

Bu sözü defterime yazarken düşündüm. Bizim burada Hannover'de sıcak giysileri olmayan bir sürü yoksul çocuk görüyorum. Sevgili Tanrı neden orada değil ve onlara giysi yollamıyor?»

10 yaşında bir Alman çocuğu yazmış bunları. 1922 yılında. «Politika Çocuk Kitabı» diye bir kitap var, ordan okudu Türkçeci derste bize.

Ne kadar çarpıcı ve ne kadar gerçek. Tam 56 yıl sonra ve Türkiye'de, ben de aynı şeyi sormaktan alamıyorum kendimi:

Bizim burada, Türkiye'de de sıcak giysileri olmayan bir sürü çocuk var. Sevgili Tanrı neden burada değil ve onlara giysi yollamıyor?

112

Eğitim Planlaması ve Milli Eğitim Bakanlığı

Sevgi BARIŞ

Milli Eğitim Bakanlığında Eğitim Planlaması ile yakından ilgili iki daire bulunmaktadır. Bunlardan birincisi eskiden Planlama - Araştırma ve Koordinasyon dairesi adını (PAKD) taşıyan dairedir. Bu daire ilk olarak 30.9.1960 gün ve 91 sayılı «Devlet Planlama Teşkilatının Kurulması Hakkındaki Kanun»un 11. maddesine dayanılarak 13.10.1964 yılında 60015 sayılı Bakanlık onayı ile Bütçe ve Planlama Dairesi adı altında kurulmuş idi.

PAKD dairesinin temel görevlerini aşağıda sıralananlar oluşturuyordu:

1. Kalkınma Plan'larının önemli bir kısmını oluşturan eğitim planlarının hazırlanmasına yardımcı olmak.

2. Planlama, programlama ve bütçeleme çalışmalarında bakanlık birimleri arasında işbirliğini sağlamak ve bakanlık tekliflerini oluşturmak, diğer bakanlık ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.

3. Eğitim hizmetleri ile ilgili araştırmaları yapmak ve yaptırmak.

4. M.E.B. istatistiklerinin toplanması ve işlenmesi ile ilgili gerekli çalışmaları yapmak ve sonuçlarını ilgililerin yararına sunmak.

5. Bütün öğretim kademelerini kapsayan ölçme, değerlendirme ve rehberlik araçlarını geliştirmek.

Ancak PAKD 1. MC dönemi ile birlikte iptal edilerek burada çalışan ilerici uzman ve yöneticiler çeşitli yerlere dağıtılmışlardır.

Buna karşın 91 sayılı kanun gereğince zorunlu olan yukarıdaki iki hizmeti yapacak yeni bir Bütçe-Plan Dairesi oluşturulmuştur. Diğer hizmetlerle ilgili bölümler ise Talim ve Terbiye Dairesi içinde adı var kendi yok bir şekilde çalışmaz duruma getirilmiştir.

Eğitim Planlaması ile ilgili - ancak eğitim planlamasının nitel yönü ile - ikinci daire Talim ve Terbiye Dairesi Başkanlığıdır. 22.3.1926 tarih ve 789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun ile kurulmuş olan Talim ve Terbiye Dairesi daha sonra 22.3.1933 tarih ve 2287 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatını meydana getiren daireler arasında yer almıştır.

Sözü edilen Dairenin temel iki görevi:

1. Bakanlığın ilgili Dairelerince hazırlanan kanun tasarılarıyla tüzük ve yönetmelik tasarılarını incelemek, gerekli hallerde hazırlamak.

2. Her derecedeki okulların Müfredat programlarını hazırlamak, Şuralara sunmak, okul kitaplarını incelemektir.

Görüldüğü gibi Talim ve Terbiye Dairesi Eğitim programlarının planlanması ile görevlidir. 1926'larda çıkartılmış bir kanun ile oluşturulan bu daire çeşitli dönemlerde gerici bir daire olagelme özelliği göstermiştir. 1. ve 2. MC dönemlerinde çağdışı ders kitaplarının yazdırılıp ve Talim ve Terbiye Kurulu kararı olarak okutulmasına karar veren yine bu dairedir.

Eğitim planlaması yoğun bir şekilde istatistik bilgi ve verilerden yararlanmak durumundadır. Ancak şu anda M.E.B.'da eğitim planlaması amaçlarına göre ve istatistiksel bir yaklaşım içinde bilgilerin tek elden toplandığı hiç bir ünite bulunmamaktadır.

Eğitim planlaması geniş ölçüde araştırma etkinliklerine dayanır. M.E.B. sosyal ve ekonomik yaşamdaki çok önemli yeri nedeni ile karar ve planlarını bilimsel ve objektif araştırmaları dayandırmak zorundadır. Ancak bakanlık içinde böyle bir ünite yoktur.

Halk Partisi hükümet olduğu şu günlerde eğitim planlaması konusundaki politikasını açıklığa kavuşturulmalıdır. M.E.B. nda planlama etkinliklerini yerine getirecek daireler konusunda karar alırken bugünkü Talim ve Terbiye ve Bütçe-Plan Dairelerinin durumları incelenmelidir. Meseleye eğitim planlaması kavramı içinde ve bilimsel bir yaklaşımla kalıcı çözümler getirilmelidir.

Eğitim Planlaması etkinliklerinde çalışacakların bu konuda bilgi ve yeteneğe sahip ve ilerici kişiler olmalarına özellikle dikkat edilmelidir. Unutmamak gerekir ki, yöntemleri ne kadar iyi olursa olsun eğitim planlaması yönetim ortamı elverişli olmazsa hiçbir zaman gerçekten başarı kazanamaz.

ÇOCUK EDEBİYATI

Behrengi

Tadına doyulmaz çocuk kitaplarının yazarı ve Şah'ın zulmünün kurbanı, İranlı devrimci yazar Samed Behrengi'nin çocuk edebiyatı ile ilgili bir yazısını sunuyoruz:

Çocuk edebiyatını «kuru-kesin öğütler, el, yüz ve vücut temizliği, ana babanın emirlerine uymak, büyükleri dinlemek, konuklar yanında uslu durmak, başarılı olmak için erken kalkmak, talihin gülmesi için güleryüzlü olmak, yardım kurumları yoluyla yoksullara yardım etmekle»le sınırlayıp doldurarak sonuçta çocuğun çevresindeki büyük, önemli, ölüm-kalım sorunlarından habersiz kalmasına gözyummanın çağı geçmiştir artık. Ağabeyinin yüreği özgür bir havayı solumak için çarparken, neden çocuğu asılsız bir «mutluluk, sevinç ve umut» kozasında boğalım? Çocuğu temelsiz, yalancı umutlardan koparmak, onun yerine toplumsal gerçeklere dayanan, onlarla savaşmayı öğreten bir umudu aşılamak gerekir.

Behrengi (1939-1968)

Acaba çocuğun temizlik büyüklerin emirlerine uymak, öğretmeni (hangi öğretmeni) dinlemekten, eğitimden (Hangi eğitim acaba? Zorbaların, güçlü ve rahat yaşayan sınıfın ve o sınıfın propagandacılarının yaydığı eğitim mi?) başka öğreneceği bir şey yok mu?

Acaba çocuğa ülkesinde hala etin hattâ peynirin rengini aydan aya, bayramdan bayrama, yıldan yıla göremeyen çocukların bulunduğunu söylememek mi gerekir? Çocuğa, mutlu azınlığın sofrasından kızartılmış kazla kırmızı şarap eksik olmasın diye hangi dolapları çevirdiklerini açıklamamız olanaksız mı?

Acaba çocuğa dünyada yaşayanların yarıdan çoğunun aç olduğunu söylememeli miyiz? Bu açlığın nedenini ve nasıl ortadan kaldırılabileceğini anlatmamalı mıyız?

İnsanlığın tarihini, geçirdiği değişimleri ve toplumların gelişimlerini devrimleri doğru ve bilimsel yolla çocuğa öğretmek olanaksız mı acaba?

Neden çocuğu ille de temiz, ütülü-kolalı, sessiz ve yumuşakbaşlı bir çocuk olarak eğitelim? Yoksa bunları büyük ana caddelerin lüks mağazaların da güzel, şık ve içi boş taşbebekler olarak mı sergileyeceğiz?

Neden yalan söylemeyi kötülüyoruz? Neden hırsızlık kötüdür diyoruz? Çocuklarımıza büyüklere başeğmesini neden öğretiyoruz? Bunları öğretiyoruz da çocuğa neden bir toplumda yalanın ve hırsızlığın ortaya çıkıp yaygınlaşmasının nedenlerini anlatıp onu gerçeklerle aydınlatmıyoruz?

Çocuklara doğruyu söylemeyi öğretiyoruz. Ama çağımız, sağ gözün sol göze yalan söylediği bir çağdır. Kardeş kardeşe inanmamaktadır. Yüreğindekini olduğu gibi söyleyenin-se başı dertten kurtulmamaktadır.

Çürümüş bir toplumun yetiştirdiği, amacı başı derde girmeden yaşamak ve daha fazla kazanmak olan bencil, köle ana-baba [...]öğretmenlere başeğ[...]ları dinlemek doğ[...] acaba?

Yoksula yardımı öğretiyoruz da yoksulun nasıl yoksullaştığını neden öğ[...]retmiyoruz? Çocuklara t[...]a emeklerinin karşılığını bütün çabalarına karşın alamayanları, bunun yanında servetlerinin küçücük bir parçasını o yoksula yardım diye verip göğsünü gere gere, «Ben iyi, yardımsever bir kimseyim. Yoksul ve şanssız olan sana yardım ediyorsam bu Tanrı aşkınadır. Yoksa sen insan bile sayılmazsın» diyenlerin yoksulu bir de duygusal olarak ezenlerin nasıl zengin olduğunu anlatmanın çağı daha gelmedi mi?

Artık çocuk edebiyatında iki noktayı gözden kaçırmamanın zamanıdır. Şu iki noktayı unutmamalıyız.

Birincisi, çocuk edebiyatı, çocuğun renkli dünyası, tatlı düşleri ve bilgisizliği ile büyüklerin, yani toplumun karanlık, acılı, dertli ve katı gerçekleri arasında bir köprü olmalıdır. Çocuk, bu köprüden bilinçli, silahlı ve aydınlanmış olarak geçmelidir. Böylece çocuk, gelecekte ailesine gerçekten yardımcı olabilir. Durgun ve batan bir toplumda bir değişim etkeni olabilir. Yoksa kendi çocuksu duyguları ve yanlış eğitimle toplumun fırtınasına kapılıp düş kırıklığına uğrayarak sapar gider.

Evet, çocuk, babasının evinin ekmeğini hangi zorluklarla, nasıl kazandığını, ağabeyinin toplumun hangi koşullarında suçsuzca çırpınıp boğulduğunu bilmesi gerekir. Öteki çocuksa insan eliyle yaratılmış bu karanlık günün, bu kış soğuğunun sürmesine babasının katkısını bilmelidir. Bu kötü günlerin herkes için değişebileceğini de bilmelidir.

Çocukları temelsiz umutlardan kurtarmalıyız. Çocuklar, babalarının toplumda, bir bataklığa düşmüş zavallılar gibi, çırpınmakta ve batmakta olduklarını bilmelidir. Geçmiş çağlardaki gibi babasının her istediğini yapabilecek kadar güçlü olduğunu sanması yanlıştır.

İkincisi, çocuk edebiyatının çağdaş bir dünya görüşü olmalıdır. Çocuk edebiyatı çocuğa öyle bir anahtar, öyle bir ölçü birim vermelidir ki çocuk onun yardımiyle değişik töresel ve toplumsal sorunları değişen koşullarda doğru değerlendirebilsin. Değişen koşullarda dedim, çünkü uygarlık zorunlu olarak gelişmeye doğru gitmektedir.

Töreler de durağan değildir. Bir yıl önce ayıp sayılmayanın bir iki yıl sonra çok kötü bir şey sayılması olağandır. Bir toplumda kötü sayılan bir davranışın başka bir toplumda normal ya da iyi sayıldığı görülmüştür. Çocuk edebiyatının ikinci ana noktası, çağdaş dünya görüşü çocuğa değişken koşullarda yol gösterici olabilir.

Bir baba ailenin bütün gelirini içkisine, kumarına, keyfine harcıyorsa ve toplumda hiçbir olumlu değiştirici rolü yoksa, bu ailedeki çocuğun babasına başeğmesi, babasının düşüncelerini doğru sayması zorunlu olmasa gerek. Böyle bir aileyi örnek verdim ama ayyaş olmadığı ve kendini dürüst bildiği halde, ayyaşlıktan daha olumsuz yanlışlara kapılmış nice aile reisleri vardır toplumlarda. Çocuk bunlara boyuneğmeğe zorunlu değildir. Evet çocuk, Hazreti İsa ilkelerine dayanarak yalnızca töre temiz ruh, azla yetinme alçakgönüllülük, insancıllıktan sözetmemelidir. Çocuk edebiyatı öyle bir anahtar olmalı ki, çocuk onunla sırasında, toplumun çirkin yanıyla savaşabilsin. Sırasında da dürüst toplumun sürekliliğini sağlayabilsin.

Çocuğa insanlık dışı olan ve toplumun tarihsel gelişimini engelleyen her şeye ve herkese kin gütmesi gerektiği söylenmelidir. Bu kin, çocuk edebiyatında yerini almalıdır.

Boyuneğme ve insancıllık yalnızca toplum terazisinin ağır basan kefesindeki toplumun sömürenlerince öneriliyorsa öteki kefedeki hafif sayılan gerçek ağırlığın, gerçek kitlenin çocuklarının bu pisliklere boyuneğmesi insaf dışıdır.

Çev: Aydın TEBRİZ
(Güvercin Dergisi)

kitap ağacı

CİN TOPU

★ **Hasan Kıyafet, Köyün Çocuğu Yayınları. 48 s. 10 TL.**

Son yıllarda yazarlarımız, çocuk yazınına daha duyarlı bir biçimde eğilmeye başladılar. Bu eğilim ve yöneliş kuşkusuz sevinilesi bir olay. Çünkü çocukları zararlı yayınlardan kurtarmak, onlara ışıltılı bir dünya kurmanın yollarını hiç olmazsa ima etmek, öğretmenlerin olduğu kadar yazarların da görevidir. Bu inançla, çocukların alanlarına sunulan roman, öykü, masal, şiir.. ve buna benzer sanat türlerinin oldukça ileriye yönelik ve düzenli olması gerekir. Yoksa gerici içerikli kitaplardan çocukları kurtarmak oldukca zor bir iş olur.

Cin Top, eğitimci ve yazar Hasan Kıyafet'in bir çocuk romanı. Kırsal alandan aldığı bir konuyu çocukların dili ve anlama güçleri düzeyine indirgeyerek işlemiş. Olayların örgüsünü yalınlaştırarak, çocukların anlama yönünden bir açmaza düşmesini önlemiş. Çocuğa yabancı gelebilecek öğelerden sürekli kaçınan yazar, Cin Top'la önemli bir görev yapmış.

Cin Top'ta dikkatimizi çeken bir şey de, çocuklara verimek istenen mesajın çocukların araçlarıyla verilmesi. Kanımca bu, yerinde bir tavır. Çünkü çocuklara yabancı olan araçlarla ve[...] mesajların çocukların düşlerinden s[...]p gitmesi olasıdır.

Cin Top, çocuk yazınımız için bir kazanım ve başarı.

Hakkari'de öğretmensizlik nedeniyle kapalı bulunan 60 ilkokul ikinci yarıyılda öğrenime açıldı

Öğretmen yokluğundan 4 aydanberi öğretime kapalı bulunan bölgedeki 60 ilkokul öğretime açılmıştır.

Hakkari Milli Eğitim Müdürü Evliya Parlak yaptığı açıklamada, öğretmen yokluğu nedeniyle öğretime kapalı durumda olan **60 ilkokulda vekil öğretmenlerin göre**ve başlamasından sonra ikinci sömestr tatilinden itibaren derslere başlanmıştır.

Öte yandan, orta dereceli okullarda öğretmen açığının 20 olduğunu belirten Milli Eğitim Müdürü Evliya Parlak, öğretmen açığının kapatılması için Milli Eğitim Bakanlığına başvurduklarını söylemiştir.